Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXIV., št. 154 Ljubljana, sobota 11. julija 1931 Cena Din 1.–

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knaflova ulica št. 5 Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190. NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Odločilna borba med obema Rimoma

V ponedeljek bo Mussolini odgovoril papežu — Vatikansko glasilo pravi, da pomeni borba fašizma s papežem začetek konca fašizma

Rim, 11. julija. **Borba med Vatikanom in Kvirinalom se nadaljuje z ostrostjo, ki presenča zlasti z vatikanske strani. Da se fašizem v borbi proti svojim pravim in namišljenim nasprotnikom poslužuje najskrajnejših sredstev, ni nič novega. Dočim pa je Vatikan doslej v raznih sporih nastopal skoro vedno zelo pomirljivo, kaže v borbi z Mussolinijem nenavadno odločnost. V neprizadetih inozemskih krogih, zlasti v Angliji in Franciji se temu zelo čudijo ter dvomijo, da bi tako postopanje Vatikanu mnogo koristilo. V inozemstvu prevladuje mnenje, da hoče Vatikan nahujskati katoliško prebivalstvo Italije proti režimu, sodijo pa, da je že sedaj dosegel baš nasprotno. Italijanski narod se je oklenil posvetnega Rima in se postavil proti papeškemu Rimu.**

Z največjo napetostjo se pričakuje sedaj odgovor italijanske vlade na zadnjo papeževo encikliko, s katero se je obrnil na škofe vsega sveta in ostro napadel Italijo in režim. Iz pisave fašističnih listov je razvidno, da je odločitev že padla na zadnji seji fašistične vlade. Nihče ne dvomi, da bo Italija odpovedala konkordat z Vatikanom. Oficijelno bo objavil odgovor italijanske vlade Mussolini sam v ponedeljek.

»Osservatore Romano«, organ Vatikana piše danes, da bo Mussolinijev odgovor merodajen za ves kompleks spornih vprašanj. Naglaša pa, da nihče več ne dvomi, kakšen bo ta odgovor, če se upošteva, da je Mussolini te dni izdal odredbo, da ne more biti noben član Katoliške akcije ob enem član fašistične stranke in njenih ustanov. S tem je Mussolini postavil katoličane pred odločitev: ali član fašistične stranke ali Katoliške akcije. Večina članov Katoliške akcije je v državni službi ali sicer odvisna od fašističnega režima. Zato je jasno, da mora Katoliška akcija v Italiji skopneti. Režim bo mogel to v inozemstvu prikazati kot obsodbo italijanskega naroda, ki ne odobrava papeževega postopanja.

Kar se pa tiče odpovedi konkordata, pravi »Oservatore Romano«, da se mora Mussolini zavedati, da pomeni to obenem tudi odpoved lateranske pogodbe. V tem primeru se bo znašel Mussolinijev režim v mnogo slabšem položaju, kakor pa je bil pred sklenitvijo konkordata. Glavno njegovo delo za konsolidacijo Italije (?) bi propadlo in borba fašizma s papežem bi pomenila pričetek konca fašizma.

Fašistični tisk na te vatikanske ugotovitve ostro odgovarja in poudarja, da se morajo vatikanski krogi zavedati, da danes ne živimo več v srednjem veku in da danes papeževo prokletstvo ali izobčenje nima več onega učinka, kakor ga je imelo pred sto in sto leti. Fašizem bo šel do skrajnosti in bo obračunal s papeškimi nasprotniki na enak način, kakor je obračunal z vsemi drugimi. Res pomeni ta borba začetek konca, toda čigavega, to se bo šele videlo.

Mussolini noče iti do skrajnosti

Rim, 11. julija. Dočim se polemika v tisku med Vatikanom in fašizmom nadaljuje z ostrostjo, se zdi, da so v merodajnih krogih bolj popustljivi. V tisku se še vedno postavlja zahteva po takojšnji odpovedi konkordata, zatrjuje pa se, **da Mussolini za enkrat še ne misli sači po tem najskrajnejšem sredstvu, marveč hoče biti v svojem odgovoru skrajno zmeren in predlagati uvedbo novih pogajanj.** Šele, če bi se ta pogajanja razbila ali če bi jih Vatikan odklonil, bi prekinil odnošaje.

Skrajno štedenje v ČSR

Program finančnega ministra za štedenje v državnem gospodarstvu

Praga, 11. julija. **Državni proračun za leto 1930/31 bo zaključen s precejšnjim deficitom v znesku okrog 300.000 milijonov Kč. Včeraj se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je predložil finančni minister svoje predloge za kritje tega deficita. Poleg obširnih redukcij izdatkov v posameznih resorih je predlagal tudi razne druge ukrepe, ki so izzvali v javnosti mnogo razburjenj.**

Predvsem namerava uvesti enkratni, toda prav občutni davek na vse prejemke, ki presegajo letno 100.000 Kč. Razen tega je predlagal, naj se za dobo enega leta ustavi vsako sprejemanje v državno službo, za vse aktivne državne nameščence pa naj se za dobo enega leta ustavi napredovanje. Če to ne bo zaleglo, bo morala vlada seči tudi po redukciji plač.

Vlada ima vsekakor zelo težavno stališče, ker so vsi ti ukrepi skrajno nepopularni in izzivajo odpor na vseh straneh. Toda vlada je trdno odločena z energičnimi ukrepi sanirati državne finance, da se prepreči še večja nevarnost.

Novi bolgarski režim se uveljavlja

Važne izpremembe v bolgarskem diplomatskem zboru — Razkol med bolgarskimi fašisti

Sofija, 11. julija. V bolgarskem diplomatskem zboru se bodo v kratkem izvršile nekatere spremembe, ker sta poslanika v Beogradu in Berlinu zaprosila za upokojitev. Zunanje ministrstvo je prošnjam ugodilo. Dosedanji berlinski poslanik Popov je istočasno imenovan za profesorja na sofijski univerzi. Na njegovo mesto bo baje imenovan bivši generalni konzul Pančev Doreu, zaupnik ministrskega predsednika Malinova.

Sofija, 11. julija. AA. Po porazu, ki so ga doživeli kandidati »Rodne zaščite« pri zadnjih volitvah, je v tej stranki nastal razkol. Gre za to, kakšno stališče naj zavzame stranka napram novemu režimu. Eni zahtevajo, naj bi se »Rodna zaščita« pretvorila v samostojno stranko, drugi so za dosedanjo organizacijo. Debata o teh vprašanjih je bila tako burna, da so bili vsi propadli kandidati izključeni iz organizacije. General Skojnov namerava ustanoviti novo fašistično stranko.

★

Sofija, 10. julija. g. **Notranji minister Muhanov je izjavil novinarjem, da bo odredil stroge ukrepe proti komunistom, ki so po njegovem mnenju povzročitelji sedanjega stavkovnega gibanja.**

Nemčija mora dati garancije, če hoče posojilo

Neuspeh dr. Luthra v Londonu in Parizu — Anglija in Francija sta popolnoma solidarni — Položaj nemškega gospodarstva sili k hitri odločitvi

Berlin, 11. julija. **Optimizem, ki je zavladal v nemških političnih in gospodarskih krogih po uveljavljenju Hoovrovega moratorija, se je sedaj spremenil v črn pesimizem. Neuspeh guvernerja državne banke dr. Luthra v Londonu in Parizu je izzval v vseh nemških krogih veliko razburjenje. Pokazalo se je namreč, da zahtevajo velesile kljub naklonjenosti, ki so jo izkazale Nemčiji s sprejetjem Hoovrovega načrta, striktne garancije za to, da bo Nemčija s prihranki, ki jih bo dosegla, pametno gospodarila in da jih ne bo uporabila za svoje revanžne in oboroževalne cilje.**

V nemških krogih so sprva upali, da bodo poslali Francijo v kozji rog in preko nje dosegli večje posojilo v Angliji in Ameriki. Dr. Luther pa se je moral ob priliki svojih pogajanj v Londonu in Parizu prepričati, da vlada v tem pogledu med zavezniki popolna solidarnost.

Zahtev po političnih garancijah, ki jih je prva stavila Francija, v Nemčiji prvotno niso vzeli tako resno in so računali s tem, da se bo morala Francija naposled udati pritisku Amerike in Anglije. Kmalu pa so angleški listi v še konkretnejši formi ponovili francoske zahteve in naposled se je izkazalo, da se solidarizira s tem zahtevami tudi angleška vlada. Dr. Luthra so nato napotili iz Londona v Pariz, češ naj se najprvo sporazume s Francijo. Dr. Luthru naposled ni preostajalo drugega, kakor da se vrne praznih rok v Nemčijo s poročilom nemški vladi, naj se odloči za eno ali drugo. Berlin mora sedaj jasno povedati in dokazati, da želi v resnici samo gospodarske okrepitve v najtesnejšem sodelovanju z vsemi ostalimi državami.

Berlin, 11. julija. Dr. Luther se je danes vrnil v Berlin, da poroča vladi o svojih vtisih. Kakor poročajo današnji jutranji listi, Luthrovi vtisi niso nič kaj razveseljivi. **Ako hoče imeti Nemčija posojilo, mora dati politične, gospodarske in finančno politične garancije. Politične garancije se nanašajo na odpoved priključitve Avstrije, odpoved carinske unije in ustavitev nadaljne gradnje križark. Gospodarske garancije se nanašajo na uporabo prihrankov, doseženih s Hoovrovim moratorijem. V finančnopolitičnem pogledu pa zahteva Francija skrajno redukcijo državnih izdatkov in pametnejšo politiko državne banke, ki naj prepreči beg domačega kapitala. Zatrjuje se tudi, da je Francija zahtevala sklenitev nove trgovinske pogodbe,** ker sedanja trgovinska pogodba med Francijo in Nemčijo ne odgovarja danim prilikam in interesom Francije.

Snoči je imel Luther dve uri trajajoč razgovor s francoskim finančnim ministrom Flandinom, ki je nato poročal ministrskemu predsedniku Lavalu. **V nemških krogih prevladuje prepričanje, da ne preostaja drugega, kakor da gre Brüning osebno v Pariz in se skuša sporazumeti s Francijo. To pa se mora zgoditi v najkrajšem času, ker državna banka brez večjih dolgoročnih kreditov ne bo mogla vzdrževati in preti nemškemu gospodarstvu huda katastrofa.**

London, 11. julija. Vesti, da se Anglija strinja s francoskimi zahtevami se potrjujejo. **Včeraj je angleški zunanji minister Henderson posetil nemškega poslanika in mu sporočil enake pogoje za dovolitev kreditov, kakor jih stavi Francija. Naglasil je, da Anglija sama ne bi mogla dati tako velikih kreditov in da je neobhodno potrebno sodelovanje Francije.** Zato naj se Nemčija najprvo sporazume v Parizu.

Nov polom v Nemčiji

Berlin, 11. julija. AA. Javno mnenje in bančni krogi se živahno zanimajo za polom mednarodnega koncerna »Wollspinnerei und kammgarnspinnerei« v Bremenu. Tvrdka je imela v Nemčiji in v inozemstvu razne tvornice in podružnice. Akcijski kapital v znesku 75 milijonov mark je izgubljen. Razen tega ima koncern 200 milijonov mark dolgov. Pogajanja za sanacijo koncerna so v teku. Tvrdko je ustanovil pred 50 leti Lanusen. Sodišče bo ugotovilo, ali je polom tvrdke v zvezi s kakimi kaznjivimi dejanji ravnateljev.

Razveseljiva perspektiva za bodočnost

Rezultat francoskih zračnih manevrov: v pol uri lahko izgine mesto z 200.000 prebivalci

Pariz, 11. julija. **Včeraj so se vršili ob francosko-belgijski meji zračni manevri francoskega vojnega letalstva. Manevrom je prisostvoval tudi maršal Petain. Službeni komunike, ki je bil izdan o rezultatu manevrov naglaša, da so že vsi enodnevni manevri pokazali, da je mogoče mesto, ki šteje 200.000 prebivalcev, z bombnimi letali v manj kakor pol uri porušiti do tal. To je vsekakor zelo »razveseljiva« perspektiva za bodočnost.**

Norveška zasedla Grönlandijo

Oslo, 11. julija. **Norveška vlada je zasedla včeraj ozemlje Vzhodne Grönlandije, ki leži 70 stopenj zapadne dolžine in 75 stopenj severne širine. S tem hoče norveška vlada prisiliti mednarodno razsodišče v Haagu, da končno izda svojo odločitev o sporu, ki vlada glede tega ozemlja med Norveško in Nizozemsko.**

Povabilo na londonsko konferenco

London, 11. julija. AA. Zunanji urad je poslal v petek povabila za konferenco strokovnjakov, ki bo prihodnji petek v finančnem ministrstvu v Londonu. Vabilo je bilo razposlano Nemčiji, Franciji, Italiji, Belgiji, Japonski in Združenim državam.

Fuzija petrolejskih družb

Newyork, 10. julija. AA. Delničarji »Standard Oil Comp.« se sestanejo 30. julija, da odobrijo fuzijo z »Vacuum Oil Comp.«

Ogromne poplave na Kitajskem

Kanton, 11. julija. AA. **V pokrajini Kvantung so bile ogromne poplave. Več tisoč ljudi je utonilo. Ogromni kompleksi obdelane zemlje so pod vodo.**

Sežiganje mrličev v Belgiji

Bruselj, 11. julija. AA. Zbornica je sprejela z 82 proti 72 glasovom, 8 poslancev se je vzdržalo glasovanja, zakonski načrt, ki uvaja v Belgiji sežiganje mrličev.

Nesreča pri avtomobilski dirki

Buenos Aires, 11. julija. Pri včerajšnji avtomobilski dirki se je zaletel eden izmed dirkačev s svojim avtomobilom v množico. Pet oseb je bilo ubitih, 20 pa hudo ranjenih.

Visoko češko odlikovanje

Beograd, 11. julija. AA. **Predsednik češkoslovaške republike je odlikoval z redom Belega leva III. stopnje šefa Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine Jurija Tomičića.**

Avstrijske predsedniške volitve bodo odgodene do pomladi?

Dunaj, 11. julija. d. Kakor znano, je Narodni svet svoječasno sklenil, da se bodo vršile predsedniške volitve meseca oktobra. Sedaj pa so med vsemi strankami v teku pogajanja, da bi se volitve odgodile do pomladi. Predlog se utemeljuje z razmeroma visokimi stroški za volitve, ki naj bi se spričo kritičnega položaja državnih financ prihranili. Pogajanja med strakami sicer še niso zaključena, vendar pa se smatra že za gotovo, da bodo predsedniške volitve odgodene do meseca maja.

Posrečena ukana atenske policije

Atene, 11. julija. AA. Ker so se zadnje čase začela množiti arheološka odkritja s podporo ameriškega denarja, so nekateri trgovci z umetninami začeli zakotno trgovati z njimi. Da te trgovce zaloti, jim je atenska policija nastavila past, v katero je tudi res več trgovcev padlo. Neki atenski policijski uradnik se je kot ameriški milijonar nastanil v hotelu »Akton« in stopil v zvezo s temi trgovci. Podpisal je z njimi pogodbo in poslal po umetnine. Seveda je potem takoj bila obveščena policija, ki je umetnine zaplenila, trgovce pa zaprla. Sekvestrirane predmete je oddala v muzej, proti trgovcem pa uvedla kazensko postopanje.

Reaktiviranje odstavljenega guvernerja rumunske narodne banke

Bukarešta, 11. julija. g. Kakor znano, je vlada 10. marca t. l. z dekretom odstavila guvernerja narodne banke Burileana. Burileanu je nato vložil tožbo proti vladi ter je zmagal. Sodišče je obsodilo vlado, da mora razveljaviti dekret o odstavitvi Burileana in dekret o imenovanju njegovega namestnika, sedanjega guvernerja Angelesca. Dalje je sodišče odredilo, da se morajo Burileanu vrniti vse njegove pravice kot guvernerja rumunske narodne banke. Dalje je bila vlada obsojena, da mora plačati Burileanu za čas od 10. marca do njegovega zopetnega imenovanja dnevno odškodnino 5.360 lejev. Poleg tega bo Burileanu dobil moralično odškodnino v znesku pol milijona lejev. Vlada mora plačati vse sodne stroške, ki znašajo 80.000 lejev.

Ostavka guvernerja rumunske Narodne banke

Bukarešta, 11. julija. č. Dosedanji guverner rumunske narodne banke Angelescu je podal demisijo zaradi znane določbe apelacijskega sodišča o reaktiviranju bivšega guvernerja. Njegova ostavka pa ni bila od vlade sprejeta, ker hoče vlada počakati končne odločbe kasacijskega sodišča. V političnih in finančnih krogih je vzbudila ta ostavka veliko senzacijo.

Indeks cen v juniju

Beograd, 11. julija. AA. Indeks cen v trgovini na debelo je bil meseca junija (po poročilu Narodne banke) tale: rastlinski pridelki (maja 80.5) 70.8, živinski proizvodi (73.2) 71.7. mineralni proizvodi (77.6) 77.4, industrijski proizvodi (73.0) 71.4, skupni indeks (75.4) 73.8, izvozni proizvodi (74.5) 73.7, uvozni proizvodi (70.4) 70.1.

Z divjega zapada

Newyork, 11. julija. AA. V državi Alabami so izbruhnili spori med tamošnjimi mlekarskimi družbami. Na avtomobil z mlekom so neznane osebe vrgle bombo. Ubila je nekega črnca in več drugih oseb.

Noblova ustanova

Stockholm, 11. julija. AA. Po poročilu Noblove ustanove znaša ta fond sedaj 31,348.438 kron. Letos bodo razdelili nagrad za 173.206 kron.

Obsojeni špekulanti

London, 11. julija. Sodišče v Oldbaileyu je obsodilo včeraj Herberta Spellna, Fredericka Newberyja in Burnetta Ellmana zaradi nedovoljenih špekulacij z vrednostnimi papirji in drugih sleparij na 3 leta, odnosno 18 mesecev in 12 mesecev prisilnega dela.

Razprava je trajala 13 dni. Stroški procesa znašajo 10.000 funtov strlingov. Obsojenci so oškodovali občinstvo s svojimi sleparijami za približno milijon funtov sterlingov (275 milijonov din).

Tudi svetovna paroplovba je v krizi

Pariz 11. julija. AA. Mednarodna konferenca paroplovnih družb, ki se sestane v kratkem v Parizu, bo razpravljala o omejitvi prekomorskega prometa v Ameriko. Najbrž bo zmanjšala vožnje luksuznih parnikov, ker je število potnikov zaradi gospodarske krize zelo padlo. Konferenca bo tudi razpravljala o vprašanju znižanja voznine za povratne vožnje.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali:

Devize: Amsterdam 2273.68—2280.52, Berlin 1339.56 — 1343.58, Bruselj 788.38 — 790.75, Budimpešta 986.72 — 989.68, Curih 1095.76 — 1099.05, Dunaj 793.86 — 796.26, London 274.87 — 275.69, Newyork 5637.04 — 5654.04, Pariz 221.34—222, Praga 167.21 — 167.71, Trst 295.73 — 296.63.

INOZEMSKE BORZE.

Curih, Beograd 9.1075, Pariz 20.22, London 25.07, Newyork 515.20, Bruselj 71.95, Milan 26.97, Madrid 49.10, Amsterdam 207.40, Berlin 122.20, Dunaj 72.42, Sofija 3.73, Praga 15.26, Varšava 57.70, Budimpešta 90.025, Bukarešta 3.07.

Potovalna pisarna

Važne informacije za one, ki hočejo potovati po svetu

JUGOSLAVIJA:

Po odredbi prometnega ministrstva je dovoljena polovična vožnja na povratku za sledeče mednarodne velesejme:

V Libercu (ČSR). ki se vrši od 15. do 21. avgusta. Za tja velja popust od 10. do 20. avgusta, za nazaj od 16. do 20. avgusta.

V Gradcu (Avstrija), od 29. avgusta do 6. septembra.

V Bratislavi (ČSR) od 23. avgusta do 2. septembra.

V Lvovu (Poljska) od 5. do 15. septembra.

V Pragi od 6. do 13. septembra. — Na Dunaju od 6. do 13. septembra.

V Solunu od 14. do 30. septembra. — V Leipzigu od 30. avgusta do 3. septembra.

Olajšave od 50 % popusta za tja in nazaj za sledeče velesejme:

V Zagrebu od 29. avgusta do 7. septembra. — V Ljubljani od 29. avgusta do 9. septembra. — V Osijeku od 29. avgusta do 7. septembra.

Cel vozni listek velja za brezplačen povratek.

Popust za člane Jugoslov. akadem. kluba. Zadnjič smo omenili, da je treba poleg žiga gen. dir. drž. železnic še žig dekanata univerze. Prometno ministrstvo je z odlokom br. 16.344/31 izpremenilo razpis gen. dir. v toliko, da žigosa legitimacijo samo gen. dir ,drž. železnic in ne tudi dekanat.

Stoletnica rojstva Franceta Levstika v Velikih Laščah. Ob tej priliki je dovoljena četrtinska vožnja vsem udeležnikom te proslave, ki se vrši dne 25. in 26. julija.

Velika prosvetna skupščina na Brezjah dne 26. julija. Odobrena je udeležnikom polovična vožnja. Cel vozni listek velja s potrdilom o udeležbi za brezplačen povratek.

Petstoletnica šibeniške katedrale Sv. Jakoba v Šibeniku. Za to proslavo je udeležnikom dovoljen 50% popust od 23. julija do 23. avgusta. Cel vozni listek s potrdilom »Putnika« v Šibeniku, da si se proslave udeležil, velja za brezplačen povratek.

AVSTRIJA:

Konferenca mednarodnega klimatološkega komiteja v Innsbrucku od 22. do 26. septembra in zasedanje nemških in avstrijskih društev za meteorologijo na Dunaju od dne 28. septembra do 1. oktobra. Avstrijske železnice dovoljujejo 25 % popusta.

Znižane avstrijske krožne karte. Avstrijske zvezne železnice imajo dvojne znižane krožne karte, in sicer: A. stalne vozovnice za II. in III. razred, ki se glase od ene drž. meje do druge dr. meje in so označene z rimskimi številkami od I. do XVI. B. Sestavljene vozovnice. Krožno potovanje se lahko poljubno sestavi.

BOLGARIJA:

Bolgarske drž. železnice dovoljujejo posetnikom zdravilišč popust, in sicer od dne 1. maja do 30. septembra 25 %. Tako so cene železniških kart, ki so itak že nizke, še nižje. Vožnja Sofija-Varna, n. pr. 600 km dolga proga stane brez popusta I. r. 867 levov, II. r. 624 levov in III. r. 347 levov, t. j. na km 1.46, 1.06 in 0.58 levov ali v dinarjih 0.54, 0.39 in 0.22 para na km! Na te cene pride za časa letnih mesecev pri vožnjah v zdravilišče še 25 % popusta.

ČEŠKOSLOVAŠKA:

Jugočeška propagandna razstava v Češ. Budjevicah od 9. do 16. avgusta 33 % popusta.

Poljedelska razstava v Olomucu od dne 5. do 13. septembra. Popust 33 %.

Zlet mednarodne zveze vojnih invalidov in bojevnikov iz svetovne vojne s sedežem v Ženevi, se vrši v Pragi od 30. julija do 3. avgusta. Popust 33 %.

ITALIJA:

Livornsko poletje v Livornu 50 % popusta od 3. do 16. julija in od 20. julija do 20. avgusta.

Palio slavnosti v Sieni, 50 % popusta od 9. do 16. avgusta.

Proslava devetstoletnice bazilike v Aquileji 50 % popusta od 26. oktobra do 4. novembra.

Rumunija:

Rumunske drž. železnice dovoljujejo 50% popusta obiskovalcem rumunskih kopališč in zdravilišč od 1. junija do 1. oktobra.

Zračni promet.

Z novo otvorjeno jugoslovansko zračno progo Sušak-Zagreb in Sušak-Split je že obstoječa proga Praga-Sušak znatno izboljšana in je radi te zračne linije izvrstna zveza Češkoslovaške z našim jadranskim morjem.

Nova zveza Evropa-Azija. Začetkom junija je otvorjen zračni promet Berlin-Šanghaj. Zračna proga je dolga 10.000 km. Dopis iz Berlina dospe v Šanghaj v 5 in pol dnevih, dočim rabi z železnico 16 do 17 dni.

Autobus na aerodrom v Zagrebu k avionu za Sušak vozi vsako jutro ob 7. izpred Grajske kleti, kakor tudi za Prago.

V Splitu vozi na aerodrom (Sinj) avtobus izpred pisarne »Putnika« ob 9, prihod v Sinj 10.15, iz Sinja 11.15, prihod v Split 12.30.

Avtobusni promet.

Ljubljana-Jezersko-Celovec. Vozni red za to progo se je v toliko spremenil, da je odpadla iz Ljubljane zveza ob 6.30 zjutraj, v Ljubljano pa prihod ob 20. Radi tega se je preložil odhod iz Kranja ob 19.50 na 20.15, da pričaka večerno osebni vlak iz Ljubljane. Ob nedeljah in praznikih vozi redno in sicer po znižani ceni t. j. Kranj-Jezersko in nazaj za Din 50.— za osebo. Zveza s Celovcem je urejena tako, da se križa naš avtobus z avstrijskim na Jezerskem sedlu ob 11.30. Ako ima pa brzovlak zamudo ki prihaja v Kranj 9.22, čaka avtobus na ta vlak in nima potem zveze s Celovcem, ker odide avstrijski vec točno ob 11.30 z Jezerskega sedla proti Bad Vellachu.

Razno.

Kakor pri nas, tako tudi v Avstriji vozijo turistovski vlaki ob nedeljah in praznikih. Za železniške praznike veljajo v Avstriji sledeči dnevi: 1. januar, velikonočne praznike, 1. maj, binkošti, Sv. rešnje telo, 1. in 12. november ter božični prazniki. — Francoske železnice bodo zvišale vozne cene na ves osebni promet. — Od 1. maja t. l. je dovoljen potnikom III. razreda vstop v jedilne vozove švicarskih železnic.

Parobrod »Kraljice Marije«. Potovanje s parobrodom »Kraljica Marija« 16. julija in 16. avgusta je odpovedano, pač pa se vrši 2. avgusta in 2. septembra.

Prihod v Split na povratku. Jugoslov. Lloyd je ugodil želji večjega števila dosedanjih potnikov, da pride parobrod »Kraljica Marija« na povratku v Split še pravočasno pred odhodom mednarodnega brzovlaka, ki odhaja iz Splita ob 8.

Krožno potovanje Sušak-Pireje-Sušak. Od slučaja do slučaja se zaključi potovanje namesto v Splitu, na Sušaku in sicer proti doplačilu razlike, ki jo plačaš na parobrodu. Za časa pristanka ladje v Splitu se morajo potniki izkrcati in se prehraniti v mestu. Prtljaga ostane na parobrodu.

Olajšave na železnicah uživajo vsi udeleženci krožnega potovanja na povratku do drž. meje v času od 1. junija do 30. septembra 50 % in od 1. oktobra do 31. maja 75 %. Potovalna pisarna izdavi vsakemu potniku na povratku pred prihodom v Split tozadevno potrdilo.

Grški vizum. Udeleženci krožnih potovanj ne potrebujejo grškega vizuma, ker se ta izstavi na parobrodu za vse potnike kolektivno. Potniki, ki na Krfu ali v Pirejih zapuste ladjo ali pa v Pirejih za 14 dni prekinejo vožnjo, morajo imeti redni grški vizum.

Cene krožnih potovanj Dubrovnik-Pireje-Dubrovnik Din 3300.—, 4300.—, 5700.—, Sušak-Pireje-Split Din 3600.—, 4600, 6000. Ladja ima samo I. razred in so vsi družabni prostori vsem potnikom na razpolago. Razlika cen se ravna po raznih legah kabin, odnosno luksuznih kabinah z ali brez kopalnice.

Zaklopni naslonjači so potnikom na razpolago za dobo vsega potovanja za Din 30. Odeje za Din 20.

Prekinitev vožnje, brez doplačila na normalno ceno krožnega potovanja je dovoljen le v Pirajih (Atene) in se lahko vračaš s istim parobrodom 2 tedna pozneje.

Banjske kopeli so vsak čas brezplačno na razpolago.

Za vse podrobnejše informacije za tu navedena potovanja se je treba obračati na »Putnika« v Ljubljani, Dunajska cesta 1.

Izzidava stavbnega bloka TSš v Ljubljani

Pridobilo bi se 48 stanovanj in Tehniška srednja šola bi se lahko razširila

Ljubljana, 11. julija.

Stavbni blok, na katerem stoji Tehniška srednja šola, je omejen po Aškerčevi cesti na severu, Gorupovi ulici na vzhodu, Mirju in rimskem zidu na jugu ter po Murnikovi ulici na zapadu. Zemljišče tvori samostojen stavbni blok ob južnem predelu mesta ter bi bilo ugodno, da se zazida in s tem napravi viden prehod iz centra mesta v odprt stavbni sistem vil na Mirju.

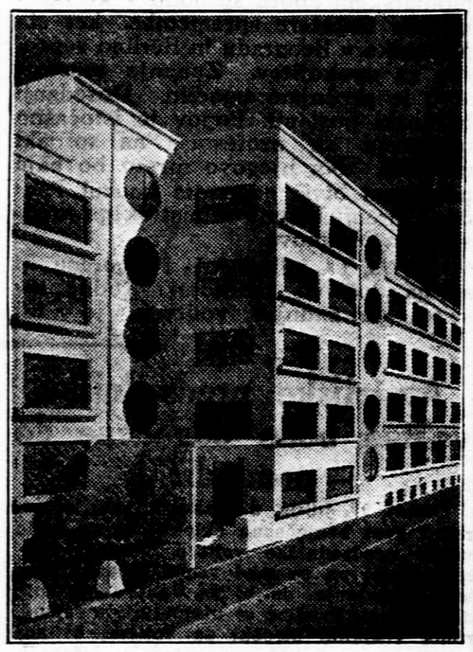

Pročelje poslopja obrtno-nadaljevalne šole

Zazidava je mišljena v tem, da se zapadni del stavbišča izrabi v šolske namene, to je za poslopje obrtne nadaljevalne šole, ki bi bila s tem nekako združena s Tehniško srednjo šolo. Lega projektiranega poslopja je jako ugodna, ker bi bile šolske sobe situirane na vzhodni strani in s tem na jutranjem solncu, kar je s higijenskega stališča najugodnejša lega za učilnice. V poslopju samem bi bilo nameščeno 20 učilnic po 60 m², s čemer bi bila krita potreba po šolskih prostorih obrtnih nadaljevalnih šol, posebno ker bi bilo poslopje v notranjosti zvezano s obstoječo Tehniško srednjo šolo. Etažna višina je projektirana na 3.50 m, s čemer je napram obstoječi stavbi pridobljena cela etaža.

Južni del stavbišča leži med obstoječim delavniškim poslopjem Tehniške srednje šole ter rimskim zidom. Pri dani širini zemljišča je dana možnost postavitve stanovanjskega bloka, ne da bi se podiral rimski zid. Obstoječi zid bi se le popolnoma odkopal in na vrhu prekril z železobetonsko ploščo, da bi bil obvarovan pred razpadanjem. Na obeh straneh zidu se napravijo stopnice, zid opremi z ograjo ter bi adaptirani zid tvoril lepo sprehajališče, ker bi bil od projektirane stavbe oddaljen približno 300 m.

V projektiranem stanovanjskem bloku je predvidenih 48 stanovanj in sicer 3 štirisobna, 28 trisobnih in 17 dvosobnih, ki so vsa opremljena z najmodernejšimi pridobitvami sodobne stanovanjske kulture. Poleg navedenih stanovanj so projektirana še 4 samska stanovanja.

Stanovanjski blok bi estetično dobro zaključeval Mirje ter zakril dvoriščni trakt Tehniške srednje šole. Stanovanja bi bila vsa solnčna in zračna. Dostop v stopnišča bi bil iz podvoza ob, odnosno za Tehniško srednjo šolo, lahko bi se pa napravil tudi skozi rimski zid na že obstoječih prehodih.

Izzidava celega stavbnega bloka je aproksimativno proračunana na ca 15 milijonov Din, od česar je računati približno polovico na obrtno nadaljevalno šolo.

Ako bi bilo možno uresničenje tega projekta, je tudi dana možnost razširitve Tehniške srednje šole, kateri jako primanjkuje učilnic. S tem, da se postavi stanovanjski blok za rimskim zidom, se v tem predvidi stanovanje za direktorja Tehniške srednje šole ter bi šola pridobila prostore njegovega sedanjega stanovanja v vzhodnem krilu šolskega poslopja in sicer tri učilnice, s čemer bi bil jako olajšan pouk strokovnih predmetov, ki potrebujejo velike prostore in delavnice.

Cela zasnova pa omogoča parcijelno izvajanje zazidave, in sicer v prvo zidavo Obrtne nadaljevalne šole in nato v šestih možnih etapah zidavo stanovanjskega bloka.

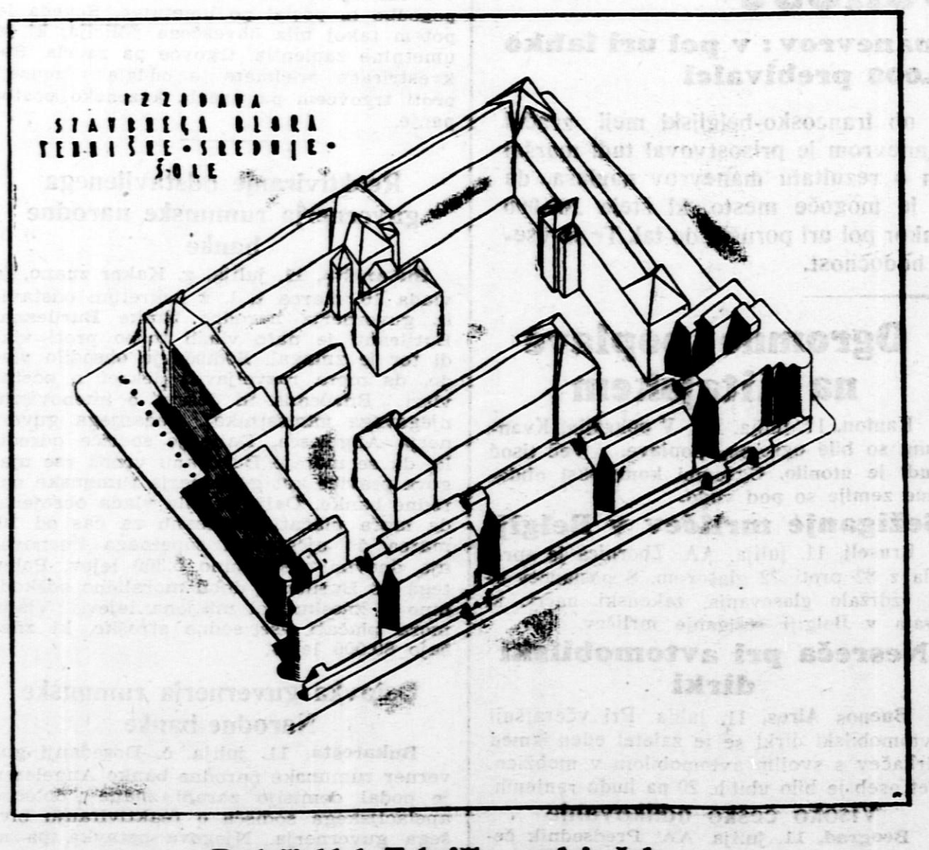

Bodoči blok Tehniške srednje šole

Zgoraj in na sredi sedanje stavbe, na levi ob črni črti poslopje obrtno-nadaljevalne šole, spodaj ob rimskem zidu pa stanovanjski blok z malimi s stopnjišči zveznimi hišami

Premestitev sejmišča v Novem mestu

Sejmišče mora v interesu razvoja tujskega prometa na periferijo mesta

Novo mesto, 9. julija.

Pod tem naslovom je izšel 2. t. m. v »Slovenskem Narodu« članek neznanega avtorja, v katerem se pisec razvzema za to, da bi se še živinsko sejmišče premestilo s prostora, ki leži med starim pokopališčem, novim teniščem in šolo, na komaj 200 m oddaljeni in malo niže ležeči prostor Loko. Ne vem ali članekar misli resno ali je samo hotel malo pozabavit Novomeščane, vendar je pa primerno, da se na tako zmoto, četudi napisano le za šalo, odgovori.

Kot je znano, obstoja vprašanje premestive sejmišča v Novem mestu že dobrih deset let in sicer ne samo omenjenega živinskega sejmišča, temveč tudi prasičjega, ki leži na Loki. Že neštetokrat je politična oblast energično zahtevala radi res nevzdržnih higijenskih prilik premestitev obeh sejmišč na periferijo mesta, toda vedno in vedno se je rešitev tega vprašanja z naravnost virtuozno spretnostjo odlagala in zavlačevala tako, da je res skrajni čas, da se je določil termin, do katerega se mora sejmišče premestiti. Da pa se bo s premestitvijo na 200 m oddaljeni prostor, ki leži med dvema bolnicama in katerega vrhu tega uporabljajo za telovadbo in šport Sokol, vse šole (gimnazija, osnovna ter meščanska šola) in športni klub Elan, res rešilo higijensko vprašanje, o tem bi se dovolil prav resno dvomiti. Na drugem mestu izraženo mnenje pisca, da je prostor, na katerem se je dopoldne vršil svinjski in živinski sejem, je dopoldne primeren za telovadbo, šport in igranje otrok, prepuščam v razmotrivanje omenjenim društvom, staršem in higijenskemu zavodu.

Trditev, da bo Novo mesto s premestitvijo sejmišča na periferijo izgubilo vso privlačnost, je še boljša kot ona, da je Novo mesto že samo po sebi dovolj lepo in da zato ne potrebuje nikake olepšave, propagande, naprav itd. v svrho povzdige tujskega prometa, trditev, ki je izzvenela nekako tako, da so tujci lahko ponosni in veseli, da sploh smejo v Novo mesto na počitnice!

Nadalje utemeljuje pisec zahtevo premestitve sejmišča na komaj 200 m oddaljeno Loko s trditvijo, da so vsi za sejmišče v poštev prihajajoči prostori na periferiji mesta, oddaljeni 1—2 km, tudi zato neprimerni za sejmišče, ker bodo pri razvoju mesta v doglednem času (!) vsi zazidani in ob tako nastalo zopet novo higijensko vprašanje. Mnenja sem, da je bolje reševati aktuelna vprašanja kot obravnavati in reševati stvari, ki bodo enkrat eventuelno v kasnejši dobi šele nastale. Sicer pa menim, da je najbolje, da se sejmišče zopet postavi na Glavni trg, kjer je včasih bilo. Za vse večne čase tega vprašanja, kot vidimo iz članka, ne moremo rešiti, prej ali slej bo sejmišče zopet v centru, pa je zato bolje, da ga sami premestimo kot da bi samo prišlo. O srečno mesto, ki toliki razvoj se ti obeta!

Mnenje pisca, da si bo občina prihranila mnogo denarja, če premesti sejmišče na Loko, mislim, da ne bo povsem točno. Če hoče občina zgraditi dovozno cesto kot predlaga pisec ob Krki, od starega mostu ob zidu starih »šanc«, bo morala najprvo odkupiti ob Krki ležeče vrtove. Cena za kvadratni meter bo tu precej drugačna kot ona za travnike na periferiji mesta. Poleg tega bi imela še precej velike stroške za zgradbo same ceste. Ne glede na to pa se samo po sebi vsiljuje vprašanje, kaj naj stori občina, če ne bodo hoteli lastniki vrtove, ki so za nje življenske važnosti, prodati? Zakona o razlastitvi v javne interese za občine še nimamo. — Tudi hrup ne bo dosti manjši, če se sejmišče prestavi za 200 m, pač pa zna biti bolnicam še nadležnejši, ker leži bliže in je vmesni prostor bolj odprt.

Zdi se mi, da je skoro odveč nadalje razpravljati o tem ali se prestavi sejmišče na Loko ali ne, ker bo tudi gotovo politična oblast izrekla svoje mnenje, ki gotovo ne bo v prid premestitvi na Loko. Pri tako važnem vprašanju ugleda in razvoja mesta, se pač ne morejo vpoštevati več ali manj neosnovani pomisleki nekaterih gospodarsko dobro stoječih ljudi, ampak je potrebna širokogrudnost v duhu časa in s stališča splošnosti. Da so sedanji pomisleki glede premestitve na periferijo res precej neosnovani, dokazuje najbolj dejstvo, da so se ob priliki premstitve sejmišča z Glavnega trga navajali isto taki in še hujši pomisleki kot sedaj in vendar je čas pokazal, da so bili skozi in skozi neosnovani.

Že dalje časa se Novo mesto trudi, da bi se na tem res lepem in romantičnem delu slovenske zemlje, v dolini srednjeveških gradov razvil tujski promet v onem obsegu, ki kraju po legi in klimi gre. Pod vodstvom Tujskoprometnega društva se je že marsikak nedostatek, ki je oviral razvoj tujskega prometa, odstranil, vendar še vse premalo najde ta velevažna institucija med posamezniki razumevanja in vsaj moralne podpore. Kot je bilo že večkrat v časopisih povedano, zahteva zdrava tujskoprometna politika predvsem delavnosti v treh smereh: boj prahu, zgraditev primernega kopališča, organizacijo hotelov in ureditev izprehodov, parkov, nasadov itd. Zdi se, da še vedno ni povsem zatrto mišljenje, ki pravi »kot je bilo, tako naj bo« in ki absolutno ne prizna duha časa.

Letos se je začelo planiranje Loke in urejevanje novo nastajajočega parka pred kopališčem. Ali ni več kot smešno, da se more sploh govoriti o tem, da se nekaj metrov od parka tik kopališča postavi sejmišče?

Poglejmo okoli sebe in videli, bomo kako širokopotezno drugod rešujejo take stvari. Poglejmo Kamnik, ki je ravnokar, ne strašeč se stroškov, zgradil novo krasno kopališče in uredil parke ter nasade. Poglejmo Kranj in druga mesta. Malo več širokogrudnosti in uspeh ne bo izostal.

Vsem pa, ki jim je razvoj, napredek in ugled Novega mesta količkaj pri srcu, kličem: Na delo, da se v Novem mestu, metropoli Dolenjske, na Loki zgradi lep telovadni in športni prostor, ki naj tvori s preurejenim kopališčem ob zeleni Krki in novim parkom pred kopališčem harmonično celoto, ki bo v kras in ponos mestu in Dolenjski.

Zupan France

Iz policijske kronike

Ljubljana, 1. julija.

Po Ljubljani se je zopet razpaslo krošnarjenje. Prihajajo ljudje od vse povsod, oprtani z najrazličnejšo robo n nadlegujejo ljudi po ulicah, v stanovanjih, pa tudi v javnih lokalih. Večina takih prodajalcev seveda nima zadevnega dovoljenja, a jim ljudje navzlic temu nasedajo. Pri nakupu so navadno osleparjeni, česar se zavedejo šele pozneje ko si kupljeno blago temeljitejše ogledajo. Med drugimi so se pojavili v zadnjih dneh tudi neki tujci, ki ponujajo v nakup ceno manufakturno robo. Ljudje, ki delujejo v kvar našemu trgovcu, imajo na razpolago kvalitativno samo najslabše blago, ki pa na oko izgleda prav čedno in se zdi nestrokovnjaku tudi vredno denarja. Razočaranje sledi seveda pozneje. Policija sleparje zasleduje, vendar jih ne more popolnoma pregnati in izslediti.

*

Snoči je bila izvršena v poslopju inženerja Frana Tavčarja na Dolenjski cesti izredno drzna tatvina. Okrog 20.30 sta se vtihotapila v hišo dva srednje stara moška, ki sta smuknila po stopnicah v prvo nadstropje, kjer sta ju ustavila uradnica gdč. Helena Perdanova in hišnik Ledovski. Na vprašanje kaj iščeta, sta odgovorila, da bi rada delo. Takoj sta odšla zopet po stopnicah navzdol, a sta se najbrž vmila in šele potem vlomila v sobo, od koder sta vzela troje neustrojenih lisičjih kož in kožo divjega mačka v skupni vrednosti 1150 Din. Tatvina je bila opažena komaj po njunem odhodu in je hišnik nemudoma obvestil stražnico. Navzlic takojšnjemu zasledovanju lopovov, pa sta oba srečno odnesla pete.

*

Prav hitro je tudi prišel ob kolo dijak Anton Mušič, stanujoč na Karlovski cesti 18. Imel je opravka v palači OUZD, kjer je postavil kolo na dvorišče. Vrnivši se pa seveda ni več našel kolesa, ker se je takrat že neznano kod vozil z njim drzni »kolesar«.

*

Na dvorišču javnih skladišč na Dunajski cesti 33 se je včeraj pripetila huda nesreča. Okrog poldneva je škropil delavec Anton Kalan iz soda na enovprežnem vozu dvorišče. Mož je preje pešačil pri vozu, pozneje pa je skušal stopiti na voz, da bi se peljal. Baš tedaj pa je potegnil konj in je Kalan padel tako nesrečno z voza, da je prišel z glavo pod voz, ter se je težko poškodoval na rami in na glavi. Ponesrečenca so takoj prepeljali v splošno bolnico.

*

Čevljarski pomočnik 21letni Viktor Kokalj, doma iz Zgornje Zadobrove pri D. M. v Polju, je davi treniral s kolesom na Ižanski cesti, pripravljajoč se na kolesarsko dirko v Novem mestu. Treniranje pa se mu ni obneslo, kajti fant je nenadoma treščil s kolesa in se težje poškodoval na glavi, zadobil je pa tudi praske po telesu.

*

Hišna posestnica Neža Kokaljeva, stara 56 let, doma iz Tomačevega, je davi padla z voza in zadobila težje notranje poškodbe.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 11. julija, katoličani Pij I., pravoslavni 28. junija, Medo.

Jutri: Nedelja, 12. julija, katoličani: Mohor, pravoslavni: 29. junija, Draguška.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Markiza Pompadour.

Kino Ideal: Nepremagljivi.

Ob 20. občni zbor društva »Soče« pri »Levu«.

Beneška noč v hotelu Tivoli.

Prireditve v nedeljo.

Kino Matica: Markiza Pompadour.

Kino Ideal: Nepremagljivi.

Beneška noč v hotelu Tivoli.

Nogometna tekma Primorje : Hajduk na igrišču Primorja.

Dežurne lekarne.

Danes in jutri: Piccoli, Dunajska cesta 6, Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Prava sreča.

— Gospod, kupite šopek za svojo zaročenko.

— Hvala, nisem zaročen.

— Pa ga kupite za svojo ženo.

— Hvala, nisem oženjen.

— Potem pa kupite velik šopek, ker ste resnično srečni.

Renovirani ljubljanski rotovž

Stari rotovž bo tako lepo obnovljen, da bo Ljubljana res lahko ponosna nanj

Ljubljana, 11. julija.

Že lani septembra meseca so pričeli popravljati naš častitljivi rotovž, ker je bil že zelo slab in je bilo nevarno, da se ne podere, pa tudi zato, da bi staro lepo stavbo izluščili iz raznih prizidkov, dodatkov, prograd in pokvar ter tako zopet oživeli staro stavbinsko umetnino v vsej lepoti.

Iz zgodovine magistratnega poslopja

Pred sedanjo stavbo je stal na istem mestu drugi rotovž, ki je pa tudi postal star in se je razmajal. Zato so že leta 1574 mestni očetje sklenili zgraditi novo mestno hišo in so se že pogajali s kamnosekom iz Škofje Loke, ki bi jim dobavljal rezani kamen. Vendar pa ni bilo denarja in ostalo je pri starem dokler ni leta 1680 napravil po naročilu občinskega sveta holandski kapucin Martinuzzi načrta za krasotno stavbo. Slog tega načrta se je pa Ljubljančanom zdel premalo moderen, ker je bil stil morda še gotski ali pa nemška renesansa in je tedaj prišel v modo vedri, svetli in zračni italijanski renesančni slog.

Ljubljančani so se torej zelo izpremenili, ker jim pred 250 leti ni bilo nič premoderno, sedaj pa zabavljamo na vse kriplje čez naše moderne arhitekte. Še več! Proti Martinuzzijevemu modelu je neki Ljubljančan, najbrže Dolničar napisal celo brošuro in Ljubljančani so ga ubogali ter načrt zavrgli, obenem pa naročili pri domačemu mojstru Mačku nov načrt, ki je po njem tudi zgrajena sedanja stavba. Kakor vidimo, so stari Ljubljančani verjeli v znanje in sposobnosti domačih ljudi in jim z zaupanjem izročali dela, danes se pa ob vsaki priliki oziramo čez mejo, po tujcih.

Leta 1717, 5. aprila, so podrli staro mestno hišo in že 16. aprila je položil župan temeljni kamen sedanji stavbi. Brez opeke, ki jo je mesto žgalo v lastni mestni opekarni, je veljala naša mestna hiša 8000 goldinarjev. Pri tej vsoti pa moramo pomisliti, da je tedaj bokal vina veljal 15 krajcarjev in mernik pšenice 1 goldinar.

Nova mestna hiša je bila meščanom silno všeč, vendar je bila pa tako drzno in zračno zidana, da se je že leta 1787 posedel strop dvorane. — Tedaj je bila namreč zbornica v prvem nadstropju še nizka, v II. nadstropju nad njo pa dvorana, ki je bilo v njej nekaj časa tudi gledališče, a sedanja dvorana sega skozi oboje nadstropij. Že tedaj so morali strop podreti in ga popraviti. Pred zbornico v I. nadstropju je bil na cesto 50 starih stotov težak kamenit balkon, kjer so proglašali sodbe mestnih sodnikov in izročali na smrt obsojene rablju. Kamen tega balkona je bil že leta 1798 tako preperel, da je deželna oblast zahtevala njegovo odstranitev. Mestni očetje so se upirali, a okrožni urad je bil neizprosen, pač je pa dovolil, da razglaša občinski svet sodbe skozi srednje okno. Ker torej okrožni urad ni dovolil napraviti novega balkona na občinske stroške, so mestni očetje prosili ljubljanske bogataše za podporo. No, v tej lastnosti smo pa enaki našim prednikom! Za okras mesta tudi tedanji pridobitniki niso dali nič. Tako je mestna hiša ostala brez balkona, dokler ni župan Ivan Hribar napravil nove dvorane in balkona pred njo.

V tistih časih so bile mestne blagajne sploh prazne in občina je bila tako zadolžena, da je bil rotovž že v nevarnosti, da ga bodo morali prodati, okrožni urad je pa občinskemu svetu tudi nagajal, kjer je le mogel. Celo glavno stažnico — havboht — je hotel nastaniti v mestni hiši!

Ker je bilo v mestni hiši malo prostora, so je neprestano prezidavali in z raznimi stenami zamašili tako, da sedanja stavba ni niti več podobna lepi prvotni palači. Kamenite strebre arkad so pobarvali, prekrasne sgrafite ometali, da je izginila vsa lepota, kamen stebrov je pa preperel in šele sedaj, ko so pričeli mestno hišo prenavljati, se je pokazalo, v kakšni nevarnosti so živeli naši občinski možje. Stebri so namreč popolnoma razjedeni, njih podstavki pa tako prepereli, da je čudež, kako so mogli nositi vso hišo. Zato seveda morajo biti vsi strebri novi.

Kako bo rotovž renoviran

Na trgu so že podrli stare stopnice, ker napravijo nove in širje. Pred desno zadnjo arkado bo stal spomenik kralja Petra, močno pomaknjen na trg, ki dobi pred rotovžem nov tlak ter vrsto stebričev, ki bodo mejili ta prostor pred trgom od ceste. Veža, ki je prej visela in sta jo dve stopnici ločili od višjega dvorišča, je sedaj splanirana, da bo dvorišče v isti višini, kakor veža. Vse I. in II. nadstropje nosi 15 stebrov v pritličju, kjer so vse pozneje dozidane stene vrgli ven, med srednjim obokom pa vodijo široke stopnice s hrastovo balustrado v I. nadstropje. Takoj ob vhodu na desni je majhen prostor, kjer bo stala težka hrastova klop, od vhoda in po stopnicah v I. nadstropje do zbornice bo pa položena rdeča preproga. V veži I. nadstropja zgrade nove kratke stopnice s hrastovo balustrado, ki bodo vodile skozi vrata v drugo hišo naravnost v županovo pisarno. Vsa leva stran veže od vhoda pa do vrat na zadnji strani mestne hiše onkraj dvorišča je pa krasno stebrišče, kamor bodo postavili najlepše starinske predmete mestne občine. Na koncu tega stebrišča bo visel veliki stari orel, ki je bil prej na pročelju. Tu bo vzidana tudi plošča z grbi starih ljubljanskih županov, ki je bila doslej v I. nadstropju in v ta 28 m dolgi ter 4 m široki prostor postavijo tudi stare topove z Gradu. V celem je v pritličju 15 vitkih stebrov iz krasnega podpeškega kamna, tlakovano bo pa vse pritličje, torej veža in dvorišče, z zelenkastim peščencem iz Črnivca pri Radovljici in pa s kraškim apnencem, a I. in I. nadstropje dobi tlak iz kvarcitnih plošč sivomodre in siraste barve.

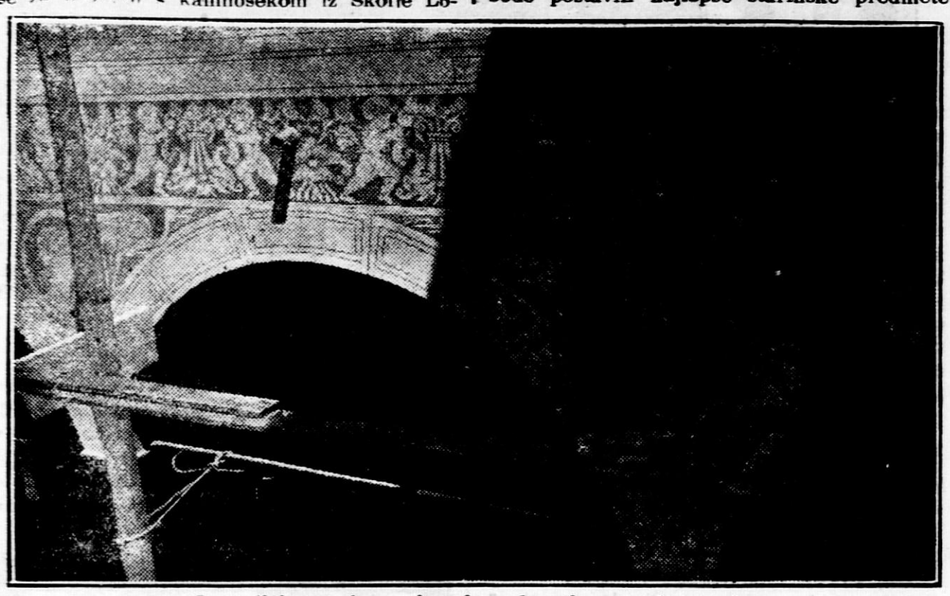

Sgrafiti med prvim in drugim nadstropjem

Strebi stebrišča in arkade so štokani in motni, le oni v I. nadstropju pri arkadah so svetijo, ker so polirani. Vse lepe stebre je dobavil kamnosek Jeglič iz Kranja in dal tako lepo blago, da zasluži javno priznanje. Spodaj v niši med dvema stebroma, kjer se pričenjajo stopnice, bo stal nov kip, ki bo še poživil lahko eleganco. Tudi vrata, ki ostanejo dosedanja, dobe novo, v starem slogu umetno dekorirano ključavnico s vsem pripadajočim ji pocinjenim železjem. Nasproti glavnih vrat onkraj dvorišča so druga zaprta vrata s krasnim kamenitim okvirjem in mestnim grbom na sklepniku. Že sedaj, ko je še vse podprto z močnimi bruni, človek čuti, kako so naši predniki zanemarili divno stavbo in ponosni smo lahko, da smo jo rešili.

Najlepše v vsej mestni hiši je pa dvorišče, kjer so tri stene okrašene s sgrafiti. Ta silno plemenito očinkujoča tehnika je celo v Italiji redka in bo zato rotovž za tujca med najprivlačnejšimi stavbami v Ljubljani. Sgrafito obstoji v tem, da je omet pomešan z ogljem in je zato omet črn ali pa siv. Čez ta temni omet je nanešena bela plast ometa, v katero umetnik riše in reže ter praska, da se skozi belo plast vidi temna podlaga. Lahko je pa seveda tudi spodnja plast bela in zgornja črna. Delo je silno zamudno in natančno, pa vendar je v II. nadstropju že izvršeno z vso preciznostjo. Mojster Matej Sternen je našel še male ostanke starih sgrafitov in po teh ostankih je zrisal vse silno učinkovite figurice in ornamente. Pri delu je moral večino teh ostankov odstraniti tako, da je v prvem nadstropju le čaplja v levem oglu prvotna, vse drugo je pa novo. Kakor vidimo na sliki teče nad oboki okrog in okrog pas ali friz s puti med rastlinskimi ornamenti in delfini. Na obokih so markirani kamni, v trikotih med oboki in frizom so pa medaljoni z idealiziranimi glavami in v kotih ter sijajno stilizirane čaplje s kačami v kljunih, pod medaljoni so leteče ali pa mirno sedeče sove, simboli učenosti.

Na arkadah v pritličju varujejo krasno stilizirani psi in levi velike vaze, pod njimi sta pa nad obokoma stebrišča — mestni in kranjski grb, na oni steni pod gradom pa stari avstrijski grb. Na tej strani so bila prej namesto hodnika stanovanje in stražnici, kar so pa seveda sedaj podrli, da so v I. in II. nadstropju povsod lepi široki hodniki, kakršni so bili tudi prvotno. Veža in stopnice bodo razsvetljene s starinskimi venicijanskimi laternami, ki imajo raznobarvne šipe, da bo pogled na stopnice zvečer v pisani luči očarujoč. Le dvorišče je prazno in sem bi gotovo nalepše spadal vodnjak z Neptunom, ki je stal pred Robbinim vodnjakom pred mestno hišo in je sedaj na vrtu g. glavarja Del Cotta v Strossmayerjevi ulici. Mestni magistrat se že pogaja s sedanjim lastnikom, vendar je pa baje le malo upanja, da bi se g. Del Cott omehčal. Mestna občina je namreč pred nedavnim časom ta vodnjak zavrgla in se ga je usmilil sedanji lastnik, ga dal popraviti in postavil na njegov vrt. Izgubili smo torej to umetnino po lastni krivdi. Kakšen pa je ta vodnjak, pa povemo drugič, danes opozarjamo le še na to, da moramo biti mestnemu magistratu hvaležni za obnovo starega rotovža, ki bo otvorjen 6. septembra ob odkritju spomenika kralja Petra.

Sama.

Fant in dekle prideta v kopališko restavracijo. Vse je na plaži, v restavraciji ni žive duše. Sedeta v kot in molčita. Končno se oglasi ona: Na kaj pa misliš, dragi?

— Na isto, na kar misliš ti.

— Kričati začnem.

Ni pravi.

— Rad bi vedel, ali je vas stanovalec dotični, ki ga iščem.

Sobarica: Kaj bi pa radi od njega?

— Denar.

— Potem pa že ni pravi. Od tega nihče ne dobi denarja.

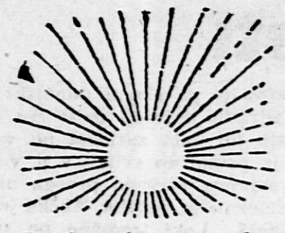

Dobrota ob vročih dnevih . . .

je, če si umijete glavo z Elida Shampoonom. Lasje se Vam ne samo dobro izperejo . . . ampak Vam ostanejo tudi lepi in zdravi!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

Pod žarki julijskega solnca

Romantičen kotiček, kjer preživljajo mnogi Ljubljančani svoje počitnice

Ljubljana, 11. julija.

Če hočeš žvižgati in kričati, pojdi v gozd! Nekje grozi ta napis in se menda tisti, ki ga prečitajo, požvižgajo nanj. Te dni sije solnce — najbrž bo sijalo celo tedaj, ko boste čitali to pasjednevno čorbo in ne bo maknilo spričo tega izrednega dejstva. Torej solnce sije, da bi človek kar žvižgal in kričal ter bi moral iti v hosto. Pa ne greš niti v Tivoli, da bi razgrajal, razmetaval klopi in prelival junaško kri v obliki rdečega tuša po naših najnovejših pridobitvah, kamnitih kandelabrih in prebelih avenijah ter drevoredih. Če greš slučajno skozi Ljubljano, se prepričaš, da je te dni v prvi vrsti aktualno spati. Misliš pa tudi, da so Ljubljančani odrinili korporativno — če že ne v hoste žvižgat — na riviero, na kakšno in kam, pa ne moreš vedeti, ker se riviere začenjajo že na predsobnih vratih naših meščanov, kjer je napisano samozavestno na vizitkah: »Sem do nadaljnega na rivieri«. »Ubogi »letovišča« pa potem ne upa »do nadaljnega« niti odpreti okna ter uživa res pravo obmorsko toploto, morje mu pa nadomestujejo »parne« kopeli — doma seveda.

Vse to si lahko le misliš, saj ni res, dovoljena je namreč le iluzija — za letovišča — in fantazija — za njih zavistneže.

Končno pa zaidemo v kopališče, ko se tako izprehajamo po Ljubljani ter se nam zdi, da smo v Dalmaciji, zlasti, če nas vodi pot blizu Ljubljanice, kjer tako prijetno diši po ribah, zmajih in po vseh nemogočih sladkostih.

In sem se ustavil pred napisom: »Če hočeš žvižgati . . . »E, tu bo pa žalostno, sem si dejal, žvižgali torej ne bomo. Po dolgem hodniku sem romal, mimo kabin in omaric, ki jim ni konca ne kraja. Nekateri »sopotniki« silijo skozi tista prešmentana vrata, ki se samo vrte, ne spuste pa nikogar skozi — silijo v »obljubljeno deželo« — a ne gre, če si še tako suh in v sedmem kolenu s špargljem. Treba je iti skozi predpekel v vice in šele od tod v nebesa. Na koncu poti te namreč čaka leden mrzel tuš in napis pravi, da se moraš dobro oprati, preden stopiš v kopališče. Ko je ta krst prestan, moraš prebresti vodo, ki pa ne sega niti do kolen. Tako prideš, hočeš nočeš že nekoliko »lažji« v kopališče.

Kot bi prišel res na drugi svet. Sprva ne veš, kam bi pogledal, nekoliko se namreč sramuješ svoje polti pred to čudno pasmo vseh mogočih kožcev, le belokožca ni med njimi. V bazenu čofotanje, okoli njega na vse načine pisani kopališčniki, na osojni strani vzdolž bazena se vrste 4 vrste solnčišč, nekaj decimetrov visokih podijev, podobnih navadnim pričnam, sredi med njimi so postavljene pred bifejem pogrnjene mize, nad tem pa je še vzporedno z bazenom na strehi glavno solnčišče — to zagledaš na prvi pogled in ne veš, kje bi se naj ustavile oči, kajti zdi se ti, kot da si padel med vsemogoče poganske malike, katerih poze, barve in oblike so tako pestre in živo razgibane, da ti še na misel ne pride, da so to končno vendarle Ljubljančani.

Res, ko se oči nekoliko privadijo tej mešanici, šele spoznaš, da je tisti eksemplar z mušjimi nogami, z neverjetno veliko torbo pod rebri — pribežališče pernatih žrtev — s »cvetočimi« prsi in z dvema repoma, mahadravimi rokami — velespoštovani gospod (z vsemi pripadajočimi naslovi in podnaslovi) X. Od vsega dostojanstva so ostali samo naočniki in kolajna, privezana k pasu s trakom kopalnih hlač — ključ od kabine s številko. Pa kdo bi gledal velespoštovane lkse, preveč je slastnejše paše za sestradane oči.

Med to pašo gotovo spada nežni spol s svojo nenežnostjo vred. Kdo bi naštel! Sramežljive Suzane, ki leže na trebuhih, kurja očesa so skrile v dražestne copatke, noge pa tako čvrsto iztegnile v dve nasprotni si strani, da se jim ne upa nihče približati; tesno je tako ležati Suzanam, vsako vlakno na njih je napeto kot struna, solidne so njih kopalne obleke, ker toliko vzdrže.

Potem pa matrone! Pazi, da te ne zapelje oko! Tudi v kopališčih so optične prevare pogosti pojav, kaj hitro lahko zamenjaš matrono za najdivnejšo Suzano. In morda je baš zaradi tega velika ženska moda v kopališčih ležati na trebuhih. Tudi čestljive dame se namreč ne branijo solnca in drugih dobrot, ki pridejo do njih sicer indirektno, vendar jih pa dovolj pomlade. Greh bi bilo govoriti, kot smo začeli, o matronah in Suzanah, saj v kopališču ni starostnih razlik med nežnim spolom, razlike so le v pozah, oblikah in oblekah, razlike gredo samo na račun vatlov, funtov in sežnjev, ki so posebljeni v tej živi naravi in ki se čitujejo z napetostmi, linijami in širokogrudnostjo ter še drugačnimi konkretnimi poudarki.

Povsod vidiš le mladostno razpoloženje in čeprav velja to kopališče za elitno, je elita vse bolj simpatična v tej razgibanosti in vsemogočih položajih ter tako vsakemu na očeh in nosovih »s puhom in duhom«, kot je dostojanstveno n. pr. v plesnih in koncertnih dvoranah in sploh povsod tam, kjer se reprezentira in manifestira napetost druge vrste.

Na solnčiščih na tleh je vse zasedeno. Če se ozreš povprek čez ta križem kražem razmetana telesa, se ti zdi, da imaš pred seboj polje ranjencev — telo pri telesu, glava pri nogah, trebuh pri nosu, noge za vratom. Toda tu in tam stoje tudi modernizirane široke kranjske marele, tam maže neki suhač, z vrag vedi kakšno mastjo, svojo kopališko izvoljenko, ki strašno globoko diha pod njegovimi rokami, poleg izliva dekle starcu iz otroške kanglice vodo za vrat, v bližini brcajo samotne deve ležeče na trebuhih v zrak, potem se vrsti dolga vrsta samo nežnospolnih figur, ena krpa nogavice, druga si vrta v nosu, tretja podi otroka v vodo, ostale se pa gnetejo okoli nekakšnega Adamovega rebra, ki leži sredi njih, milostno boža zdaj eno, zdaj drugo, da se prometavajo kot ribe na suhem itd., kdo bi si mogel vse to ogledati!

Ob bazenu je prazen prostor, tu promenirajo bodoče gospodične, pa menda tudi pretekle, fant pelje za roko dekle kot da gresta na žegnanje, neprenehoma tudi promenira mimo neznansko resen, a ognjevit možakar, ki je gotovo prej srečal Abrahama kot pamet, promenira seveda s 14letnim, sila nadebudnim nočnim metuljem in tod tudi brcajo žogo tako vneto, da treska na vse strani po »solnčnih kopalcih«. Nekemu spečemu mžakarju je padla s takšno silo na trebuh, da se je odbil z njo vred kvišku, potem je pa gledal nekaj časa zaprepaščen okrog sebe, ker je še napol spal.

Najmanjši kopališčni naraščaj teka okrog svojega bazena v Evinem in Adamovem kostimu, nekateri tudi brozgajo po vodi ter vrešče kot vrabci in nekaj mamic čofa skupno s svojim drobižem v bazenčku. Morajo pa kmalu zbežati pred bojevitimi kričači, ki ne trpe nikogar nepoklicanega v svoji vodi. Mnoge mamice so praktične. Leno se pretegujejo na ležiščih, otročičke pa pošiljajo s kanglicami po vodo, s katero se potem prav na rahlo polivajo ter hlade.

V velikem bazenu je plavalna šola, za otroke v plitvem delu; mamice in očetje drže svoje otroke za pasove nad vodo, mali plavalci pa brcajo in škrope okrog sebe kot morski psički. Pa tudi odrasli se uče plavanja. Nekdo drži z nepopisno nežnostjo svojo žlahtno ribico okrog pasu, ki se očividno ne zaveda, da je v vodi, ker ne brca, nego se le stiska k svojemu ribiču vedno bolj.

Seveda cvete tudi v kopališčih pregrenka rožica sladkega imena — tega plevela je na takšnem ugodnem terenu neznansko mnogo. Tam na pomolu bazena se stiska deva v zeleni vreči k srečnemu suhobedraču, blizu se pretepata študent in studentka na razpoloženju, da poka kot po perilniku, na ležišču se je žena sprijaznila z možem, ker ji je izbil kanglico vode za vrat — samo nežno-očitajoče je dejala: — Ko bi bil tudi drugače tako prijazen! Sploh sama ljubezen — v vodi, na solncu in okrog miz pred bifejem, kjer so zaradi nje pozabili celo jesti in piti, vse mize so prazne.

Na strehi je pa še prav posebno prijetno zatišje za odpiranje src. Sploh pa vlada tu sila sentimentalno razloženje, ki ga tudi v obilni meri budi neprenehoma neizogibni zvočnik. Na strehi je tudi prha. Vedno je dovolj razgretih deklet pa tudi hlačkarjev, ki silijo pod tuš. Poleg leži »parček« ter z nepopisnim užitkom opazuje dame, ki se ploskajo pod prho z veliko vnemo po mečih in možake, ki otepajo okrog sebe kot b' se branili muh. Neko dekle je prišlo pod prho s solnčnikom, menda ga je mislila odpreti, pa ji je prej padel na tla v vodo.

Torej, če hočeš žvižgati — v hosto, če se ti pa ne ljubi več živeti — boš menda zdaj vedel, kaj ti je storiti.

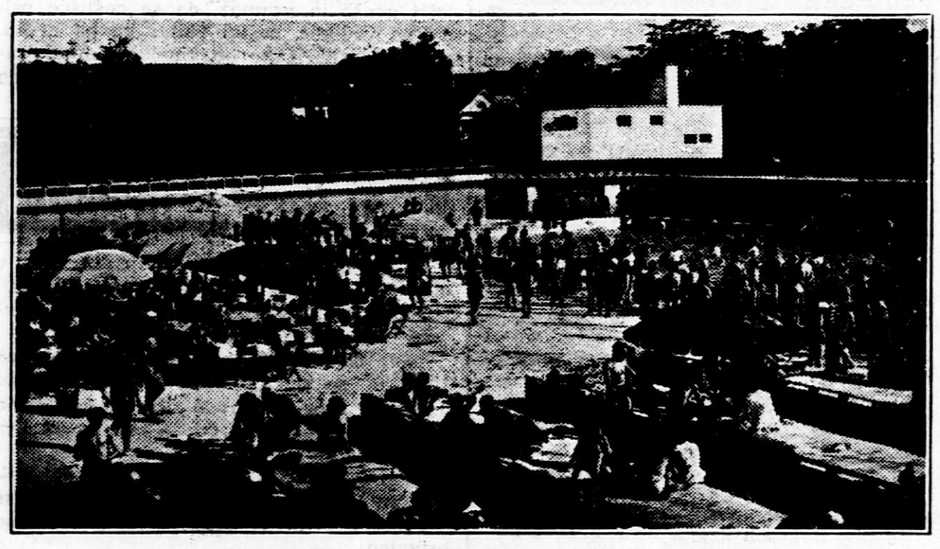

Vrvenje v kopališču v poletni vročini

I. javni nastop

in velika narodna veselica SOKOLA LJUBLJANA IV.

jutri ob 17. uri

— na vojaškem strelišču — Dolenjska cesta

Mivko je tihotapil

Ljubljana, 11. julija.

Tihotapstvo mestni trošarini podvrženega blaga je v Ljubljani že od nekdaj močno razvito, posebno tihotapstvo vina, žganja, mesa in živine. Zadnja leta je tihotapstvo nekoliko ponehalo, a od lani se je pa zopet močno razpaslo. Lani je bila uvedena občinska trošarina na vse, v mesto uvoženo blago. Mestni dohodarstveni urad je moral otvoriti nad 250 statističnih rubrik o uvozu blaga. Da se izognejo plačilu trošarine, so mnogi začeli tihotapiti.

Trošarino je treba plačati tudi za uvoz kamna, opeke, peska in mivke. Lani novembra je mlad posestnik Andrej s Posavja vozil v mesto mivko. Plačati bi moral vsakokrat trošarino po 9 Din od voza. Andreju pa se je baje posrečilo 6 voz mivke vtihotapiti v mesto, ne da bi plačal trošarino. Sredi novembra je Andrej zopet peljal voz mivke v mesto. Na Dunajski cesti je plačal za mivko trošarino, a organi dohodarstvenega urada so ga prijeli in zahtevali, da mora plačati za 6 voz trošarino v znesku 54 Din in še petkratno kazen, ker je mivko vtihotapljal v mesto. Andrej se je branil, pazniki pa so prijeli njegove konje in jih odpeljali od mitnice v stran z motivacijo, da jih ne izpuste, dokler ne plača. Nastal je hud prepir in Andrej je naposled nekega paznika sunil v nogo in ga poškodoval, da ni mogel tri dni v službo.

Andrej je bil ovaden državnemu tožilstvu zaradi upora proti javnim organom. Včeraj se je moral pred malim senatom zagovarjati. Državni tožilec ga je obtožil upora po paragrafu 128 kaz. zak. Andrej pa je sodnikom dejal: »Pošteno sem plačal trošarino za voz. Nisem pa pustil, da bi mi konje vzeli.«

Senat je Andreja obsodil po milejšem paragrafu in sicer na 14 dni zapora z odlogom za eno leto.

Koturaški savez kraljevine Jugoslavije

Dirka za državno prvenstvo se bo vršila jutri 12. t. m. na krožni progi Grosuplje - Krka - Stična, Višnja gora - Grosuplje, kilometrov 80, ozir. 160. — Start se prične zjutraj ob 5. uri po olimpijskem sistemu, gotovo jako težka preizkušnja za naše vozače. Na tej tekmi bodo vozači pokazali pravo moč in tehnično znanje posedinca.

Tehnične pripreme za to velikopotezno dirko so že izvršene. Danes zjutraj je odšel Velocipedski bataljon na Grosuplje, kjer bode zastražil celo dirkalno progo. Prijavilo se je rekordno število prvorazrednih vozačev iz cele Jugoslavije — vozači iz Beograda, Subotice, Novega Sada, Vel. Bečkereka, Bjelovara so se že nastanili v Grosupljem ter pridno trenirajo, zagrebški dirkači bodo najbrže izostali, ker jim je baje proga zaradi višnjegorskega klanca »neprikladna«. Proti večeru pridejo v Grosuplje ostali vozači dravske banovine v skupnem številu 60. Iz Ljubljane se pripravlja mnogobrojno sportno občinstvo, da vidi to prvenstveno dirko, katera se letos prvič vrši blizu Ljubljane.

Jutri je torej odločilni dan, na naših vozačih je pa ležeče, da dokažejo, da so pripravljeni na daljne borbe, katere so tik pred vrati, in na katerih bo treba pokazati afirmacijo našega kolesarstva.

Stanovanjski urad je v permanenci, zvečer do 8. ure posluje v gostilni Gale v Grosupljem, kjer bode po vsej možnosti skušal ustreči razven dikračem tudi ostalim udeležnikom.

Dnevne vesti

— **Naši delegati na mednarodnem mlekarskem kongresu v Kopenhagnu.** Danes popoldne odpotuje iz Zagreba v posebnem vagonu preko Jesenic v Kopenhagen naša delegacija na mednarodni mlekarski kongres. Naši delegati se vrnejo 18. t. m. Prometno ministrstvo je dovolilo vsem udeležencem tega kongresa na naših železnicah polovično vožnjo, ki jo imajo tudi v Avstriji, Nemčiji in Danski. Na kongresu bodo zastopane skoraj vse naše banovine. Med delegati so tudi inž. agr. Erich Elselt, referent za mlekarstvo in delegat banske uprave dravske banovine, revizor Zveze slovenskih zadrug Dragotin Jernejc, agrarni konzulent iz Ruš inž. agr. Josip Teršan in zdravnik iz Ruš dr. Adolf Zorec.

— **Deputacija diplomiranih tehnikov pri trgovinskem ministru.** Organizacija diplomiranih tehnikov iz Ljubljane, udruženje diplomiranih tehnikov iz Beograda in predstavniki diplomiranih tehnikov iz Zagreba so sestavili deputacijo, v kateri so bili gg. Nedeljko, Brilli, Zemljič, Angjelović in Dimitrijević. Deputacijo je sprejel te dni trgovinski minister in izročila mu je spomenico, v kateri so razložene želje diplomiranih tehnikov glede šolanja na srednjih tehničnih šolah in glede dela ter prakse po študijah. Delegati so prosili ministra, naj bi se z zakonom o obrti uredile pravice absolviranih slušateljev srednjih tehniških šol in da bi se z zakonom o strokovnih tehniških šolah dala pravica podaljšanja študija diplomiranim tehnikom na tehniških fakultetah v naši državi, da bi jim ne bilo treba hoditi v inozemstvo. Minister je deputaciji obljubil, da bo storil v smislu njene prošnje vse, kar je v njegovih močeh.

— **Razmah telefonskega omrežja.** V bližnjih dneh se otvorijo javne telefonske govorilnice na Dobrovi, v Polhovem gradcu in Rovtah. Od Viča do Polhovega gradca gre telefonska napeljava tik brzojavnih žic, od Polhovega gradca pa samo telefonski vod na novih telefonskih drogovih čez Sv. Jošt in Smrečje v Rovte. Telefonska napeljava v Rovte je bila precej zamudna, ker je bilo treba marsikatero drevo obsekati ali celo podreti. Vse delo od Viča do Rovt je trajalo dva meseca. Zaposlenih je bilo od 15 do 20 delavcev in semtertja tudi več.

— **Poljski intelektualci v Splitu.** V sredo je prispela v Split prva skupina poljskih intelektualcev. Sledile ji bodo še druge skupine poljskih letoviščarjev, ki jih pošilja na naše Primorje poljsko - jugoslovensko društvo v Poznanju.

— **Natečaj za vseučiliškega profesorja.** Rektorat zagrebške univerze razpisuje natečaj za mesto rednega profesorja za katedro živinarstvo na veterinarski fakulteti. Prošnje je treba vložiti do konca septembra.

— **Iz državne službe.** Za arhivskega uradnika državne bolnice v Ljubljani je imenovan ekonomski uradnik banovinske bolnice v Ljubljani Josip Saje.

— **Natečaj za sprejem gojencev šole za zdravstvene pomočnike.** Šola narodnega zdravja v Zagrebu razpisuje natečaj za sprejem učencev v šolo za zdravstvene pomočnike. Absolventi te šole lahko dobe službo kot desinfektorji ali tržni nadzorniki v higijenski ali javni zdravstveni službi. V šolo se sprejemajo učenci, ki so z uspehom dovršili najmanj štiri razrede srednje ali meščanske šole, ki niso mlajši od 18. in ne starejši od 28. let. Šola se prične 1. septembra in traja 12 mesecev. Prijaviti se je treba šoli narodnega zdravja v Zagrebu do 1. avgusta.

— **Zakon o državnem prometnem osobju.** »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 40 z dne 10. t. m. objavlja zakon o državnem prometnem osobju.

— **Razid društev.** Podružnice »Društva pravosodne straže« v Novem mestu, Mariboru in Celju so po sklepu izrednih občnih zborov prenehale s svojim poslovanjem kot podružnice.

— **Znižanje vizumske takse za posetnike zagrebškega velesejma.** Inozemskim posetnikom zagrebškega velesejma, ki bo od 29. avgusta do 7. septembra, so znižane vizumske takse na 20 Din. Inozemci, ki hočejo biti deležni te olajšave, si morajo preskrbeti na potnem listu potrdilo, da so posetili jesenski zagrebški velesejem.

— **Ukinitev dovoljenj za nove trafike.** Kakor izvemo iz Beograda, je izdal direktor uprave državnih monopolov naredbo, da se za mesta in večje trge popolnoma ukinejo dovoljenja za nove trafike. Z velikim zadovoljstvom pozdravljajo vsi trafikanti naredbo, ki je bila že skrajno potrebna, kajti v mestih in večjih trgih so rastle trafike kakor gobe po dežju in če bi šlo tako naprej, bi propadli vsi revnejši trafikanti, posebno pa vojne žrtve. Trafikanti! Da je prišlo do te naredbe, se pa imamo zahvaliti edino banu dravske banovine g. dr. Marušiču in ljubljanskemu županu g. dr. Pucu, ki sta zastavila ves svoj vpliv, da rešita siromašne trafikante gotovega propada. Trafikanti! Prepričani smo, da govorimo v imenu vseh, če izražamo tem potom velikima dobrotnikoma našo globoko hvaležnost. — **Odbor Udruženja tobačnih trafikantov.**

— **Katka Hafnerjeva** je bila hčerka prastare ugledne družine v Škofji Loki, njena mati pa rojena na Visokem in se je pisala Kalan, ki jih je dr. Tavčar opisal v »Visoški kroniki« ter pripravil tudi gradivo za še dva romana te starodavne rodbine. Ko je Katkina mati Manica umrla, se je Katka posvetila vzgoji svojih mlajših bratov in sestra ter se zato tudi ni omožila. Bila je redko inteligentna ter načitana, saj je hiša Toneta Hafnerja bila vedno polna knjig in naročena na vse slovenske časopise, vsi otroci so pa študirali. Mnogo je delovala še v stari čitalnici, pozneje pa pri vseh ženskih, zlasti pa dobrodelnih organizacijah. Njen brat Matevž, občinski svetnik in odbornik vseh naprednih društev, je gospodar na domu, brat Anton je pa slavni dunajski inženjer, ki je zgradil največji most čez Donavo na Dunaju ter zato zaslovel po vsem svetu. France je poštni upravitelj v p. v Celju, Minka je soproga bivšega prvega našega ravnatelja železnic g. Goloba, Ančka je pa prevzela v Škofji Loki trgovino po svoji umrli sestri. Pogreb bo jutri ob 17. v Škofji Loki. Plemeniti ženi časten spomin, njenemu sorodstvu pa iskreno sožalje.

— *Konkurzi in prisilne poravnave.* Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za čas od 21. do vklj. 30. junija sledečo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta): Otvorjeni konkurzi: v dravski banovini 5 (2), v savski banovini 2 (—), v drinski banovini 1 (2), v zetski banovini 1 (—), v dunavski banovini 1 (3), v moravski banovini — (1), v vardarski banovini 2 (—), Beograd, Zemun Pančevo 1 (4). Otvorjene prisilne poravnave izven konkurza: v dravski banovini 2 (—), v savski banovini 8 (2), v primorski banovini 2 (—), v drinski banovini — (1), v zetski banovini 1 (—), v dunavski banovini 9 (—), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (—). Odpravljeni konkurzi: v dravski banovini 2 (2), v savski banovini 2 (5), v primorski banovini — (1), v drinski banovini 1 (4), v dunavski banovini 1 (1), v moravski banovini 1 (3), Beograd, Zemun, Pančevo — (1). Odpravljene prisilne poravnave izven konkurza: v dravski banovini 3, v savski 1, v dunavski 2.

— **Avstrijski informacijski urad v Beogradu.** Avstrijska komisija za tujski promet je ustanovila v Beogradu informacijski urad, ki bo dajal brezplačno vse informacije o potovanjih po Avstriji. Urad je na Terazijah št. 3.

— **Slov. lovsko društvo v Ljubljani** obvešča svoje člane, da je na našo intervencijo izjavila tvrdka E. Vajda iz Čakovca, da vzdržuje cene za ustreljene srnjake tudi nadalje v isti višini, kot so navedene v zeleni prilogi letošnje junijske številke »Lovca«. — **Odbor.** 351n

— **Boj proti nemškutarjenju** je že silno potreben v Ljubljani in tudi na deželi, ker se je ta grda razvada razpasla že celo po najbolj narodnih hišah. Skoraj še huje in tudi mnogo bolj glasno pa naše narodne dame laharijo po vseh koncih in krajih mesta in okolice, a najbolj se postavljajo z znanjem italijanščine na trgu. Ne samo domači ljudje se zgražajo nad nemškutarjenjem in laharenjem, temveč še bolj tujci, ki ne morejo razumeti, kako je mogoče prezirati naš materinski jezik. Končno smo vendar zvedeli, da so se meščani dvignili proti tej razvadi, ker je izdala krajevna organizacija Narodne odbrane apel na publiko, naj govori svoj materinski jezik in se izogiba nepotrebne rabe tujih jezikov. Ampak na tak apel se ni spomnila ljubljanska Narodna odbrana, temveč njena bratska organizacija v ponosnem hrvatskem Varaždinu.

Beneška noč

— **Kalifornijska jabolka** prihajajo tudi k nam in se silno drago prodajajo, čeprav sami izvažamo najfinejše sadje. V Varšavi so se čudili zakaj se kalifornijska jabolka tako lepo svetijo ter so jih preiskali in ugotovili, da so prevlečena s plastjo strupenega arzenika. Ta konstatacija je napotila tudi zagrebški mestni fizikat, da so pregledali kalifornijska jabolka, vendar pa niso našli arzenikove plasti, pač so pa odkrili, da so jabolka prevlečena s parafinom, ki ni prav nič nevaren in zdravju škodljiv in bi zato tudi našim sadjerejcem svetovali, da na ta način ohranijo jabolka lepšo zunanjost in jih boljše konservirajo.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da ni pričakovati nobenih izprememb. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države nekoliko oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 32.9, v Zagrebu 30.7, v Beogradu 30.4, v Ljubljani 27.2, v Mariboru 25. 2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765.2, temperatura je znašala 16.2°.

— **Na 16 let temnice** so obsodili v Osijeku Petra Somogija, 25letnega delavca iz Slatine, ki je lani počakal v gozdu lončarja Mata Hilkovića in njegove sinove ter jih napadel s puško, zahtevajoč denar. Sin je razbojniku vrgel denarnico, a ko se je Somogi sklonil, da bi jo pobral, so seveda Hilkovići navalili na razbojnika in se pričeli boriti z njim. V boju je Somogi ustrelil Alojzija Hilkovića v glavo in ga težko ranil, vendar pa ni umrl.

— **Hude nevihte so bile med tednom po** Hrvatskem in v Bosni, kjer je strela ubila tudi več ljudi. Pri Podujevu so se zatekli v nevihti v zavetje pod drevo kmet Sadri Sadiković, njegova snaha in neka sorodnica s svojim detetom. V drevo je udarila strela in vsi so bili takoj mrtvi, le dete se je rešilo, ker je bilo v zibki poleg drevesa. Tudi v Suhi Reki je strela ubila tri može, ker so iskali zavetja pod na samem stoječimi drevesi.

— **Izgubljen deček.** Prejšnji torek je iz Zagreba izginil 13letni učenec II. razreda klasične gimnazije Dragotin Jurković. Šel je na Savo in rekel, da se gre kopat. Ni se več vrnil in starši so mislili, da je utonil. Ker je pa prejšnji dan Dragutinu dal neki tuj gospod igračko in ga povabil k sebi, so starši sumili, da je deček padel v roke perverzneža. Sedaj poročajo iz Splita, da se je Jurković, ki smo že včeraj poročali o njem, našel v Splitu, kamor je prišel še s petimi svojimi prijatelji.

— **Še o umoru veleposestnika Repovečkega.** V sredo smo obširno poročali kako je na Srebrnjaku pri Zagrebu umorila Cilka Turk svojega starega strica veleposestnika Antona Repovečkega. Morilka je priznala, da je ubila starčka na ta način, da mu je razbila lobanjo s kladivom. Njen mož Andrija je pa pri tem žrtev le držal in davil. Vsi so mislili, da je bil torej starec ubit s kladivom. Pri obdukciji trupla Antona Repovečkega se je pa pokazalo, da udarci s kladivom niso bili smrtni, temveč da je bil stari Repovečki zadavljen. Ta ugotovitev pa popolnoma izpreminja pravni položaj, ker torej ni morilka Cilka, temveč njen mož Andrija. Vendar bosta pa oba zakonca obtožena umora.

— **Kemična sredstva,** ki so potrebna za zatiranje škodljivcev v sadjarstvu, ima v zalogi tvrdka »CHEMOTECHNA«, Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču veletrgovine A. Y E. Skaberne).

— **Moške srajce, kravate, nogavice** ima najceneje Šterka nasl. KARNIČNIK, Stari trg 18, Ljubljana. 354n

* **Tovarna Jos. Reich sprejema mokro in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev.**

Pri utrujenosti, razdraženosti, tesnobnosti, nespanju, srčnih nadlogah, tesnobi v prsih poživi naravna »**Franz Josefova**« **grenčica** trajno obtok krvi v trebuhu in učinkuje pomirjevalno na njeno valovanje. Profesorji za bolezni prebavil izjavljajo, da se »**Franz Josefova**« voda pri pojavih, ki imajo svoj izvor v zastrupljenju želodčnega črevesnega kanala, obnese kot izborno odvajalno sredstvo. »**Franz Josefova**« **grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mar niso govorili resnico,
da so »JAJNINE« izborna jed. Kdor se je prepričal, bo vsak potrdil.

Iz Ljubljane

—lj **Nova struga Gradaščice** je na zgornji strani novega mostu pri Groharjevi cesti že izkopana. Kot znano, bodo letos regulirali tudi Gradaščico in Mali graben. V smislu regulacije Gradaščice so lani zgradili betonski most na koncu Groharjeve ceste, ki veže Trnovo z mestom. Ta most so zbetonirali poleg stare struge v smeri nove; stara struga je namreč od Kolezije do trnovske cerkve zelo vijugasta, zato bodo morali izkopati novo v dolžini okrog 300 m. Med novim in kolezijskim mostom so izkopali novo strugo v dolžini kakšnih 40 m, nakar so včeraj prepeljali bager, ki so ga uporabljali za kopanje, v Ljubljanico, kjer so popoldne začeli z njim kopati temelje za obrežno zidovje ob Grudnovem nabrežju.

—lj **Z naših cest in ulic.** Po Gosposki ulici, Bregu in Krakovskem nasipu prevaža tovorni avto gramoz, pesek in kamen, ki ga potrebujejo pri gradbi opornega betonskega zidu. Zato so nastale po njih cestiščih kotanje, ki jih te dni zasipajo z ostrim debelejšim peskom iz kamnoloma na Verdu. Del Rimske ceste, to je od Gorupove hiše pa do Napoleonovega trga, so za silo posuli z drobnejšim gramozom. V Gradišču planirajo hodnik ob Mundovih hišah in je v delu asfaltni hodnik ob dramskem gledališču. Na Vrtači dovažajo debelejši gruščc in gramoz, da se cestišče primerno vzdigne, cestni valjar ga pa ravna, tare in gladi. Tako bo kmalu modernizirana vsa ta cesta od Bleweisove ceste pa doZiljske ulice, ki gre ob južni železnici.

danes in jutri v nedeljo

—lj **Plinsko omrežje** se širi iz ulice v ulico, iz ceste v cesto. Te dni so polagali plinske cevi ob cestišču na Vrtači od Bleiweisove ceste do Levstikove ulice.

—lj **Znižanje cen teletini.** V ponedeljek 13. t. m. se znižajo dogovorno z Zadrugo mesarjev cene teletine in sicer: I. od 22 Din na 20 Din za kg, II. od 16 Din na 15 Din za kilogram.

—lj **Adaptacija.** V enonadstropni hiši št. 37 Jakoba Dolinarja v Rožni ulici se predelava pritlično stanovanje v moderno brivnico.

—lj **Umrli so v Ljubljani** od 4. do 10. t. m.: Lapajne Živko, 21 let, pravnik, Sredina 10; Srečnik Ana, roj. Mlekuš, 35 let, žena kroj. pom., Vidovdanska c. 1; Anžič Olga, 1 in pol meseca, hči zidarja, Groharjeva ul.; Blatnik Terezija, roj. Šmagelj, 66 let, zasebnica, Masarykova c. 17. V ljubljanski bolnici so umrli: Jelnikar Antonija, roj. Cajhen, vd. delavca, Zalokarjeva ul. 11; Flis Valentin, 2 leti, sin posestnika, Brezovica pri Dobu; Trdina Ana, 41 let, Sp. Bitnje; Wisjak Ciril, 6 dni, sin postrežnice, Sp. Šiška; Sušnik Terezija, 48 let, hišnica, Kolodvorska ul. 11; Rokave Ivan, 9 let, Češnjice pri Moravčah; Bitenc Vinko, 1 dan, sin trg. potnika, Zapuže; Reinhard Vedrana, 2 leti, hči delavca, Lesce; Krampl Janez, 3 mesece, sin delavke, Kodeljevo; Piškur Vid, 1 mesec, sin posestnika, Mošidol; Novak Mihaela, 7 let, hči posestnika, Mirna pri Novem mestu; Trojanšek Anton, 78 let, vp. železničar, Zapuže pri Št. Vidu.

—lj **Velika razsvetljava** z umetnim ognjem in raketami bo drevi v hotelu »Tivoli«, kjer je najboljše preskrbljeno tudi za vse ostalo, kar je potrebnega k dobri zabavi.

—lj **Sokol Vič** vabi svoje prijatelje iz Viča, Ljubljane in okolice na svojo jutrišnjo javno telovadbo na vrtu Pavličeve gostilne na Gilincah. Po telovadbi godba in ples. Za Ljubljančane in Šiškarje ugodna tramvajska zveza. Postaja tik telovadišča.

—lj **Sokol I. Ljubljana - Tabor in »Odbor za postavitev spomenika bratu Tonetu Maleju«** odkrijejo pokojniku na njegovi gomili v Bohinjski Bistrici 19. julija 1931 ob 11.30 nagrobni spomenik. Bratje in sestre, ki se zavedate velike žrtve dragega brata Maleja, udeležite se te žalne svečanosti. Vožnja bo polovična. Podrobnosti sporeda sledé. Slava pokojnemu bratu! Zdravo!

—lj **Cristofov zavod** vpisuje ves julij vsak dan dopoldne in popoldne na Domobranski cesti 7-I. Vpisnina 20 Din. Mesečna šolnina 120 Din. 325n

Drugi župni zlet kranjske sokolske župe v Tržiču

Pozdrav sokolskih čet na Glavnem trgu

Ta prireditev je pokazala, s kako naglimi koraki se širi sokolska misel med nami. V nedeljo se je zbralo v Tržiču od 32 društev in sokolskih čet nad 600 bratov in sester v kroju, v civilu z znakom pa jih je bilo gotovo tudi toliko. Poseben pomen zletu je dalo vojaštvo škofjeloške garnizije pod povelištvom poročnika g. Vodeba, ki je vodil tudi vojaške vežbe. V povorki je korakalo blizu 900 ljudi, ki jih je tržiško mesto navdušeno sprejelo in jim izreklo v svoji sredi dobrodošlico. Z vsakega okna na Ljubljanski cesti in na Glavnem trgu je deževalo cvetja na sokolske borce, govore je pa poslušalo kljub pozni opoldanski uri nebroj občinstva. Popoldanske telovadbe se je udeležilo, kakor smo čisto prav prerokovali, nad 3000 ljudi, ki so z občudovanjem sledili tako prostim, kakor orodnim vajam in izvajalce navdušeno pozdravljali. Slika nam kaže, da si človek napravi jasno sliko veličine tržiškega sokolskega zleta. Vsem, ki so si za tako uspeli zlet pridobili kakoršnihkoli zaslug, velja iskreno priznanje za uspešno delo. Zdravo!

GRAMOFONSKE PLOŠČE po Din 3.—
izposojuje »SLAGER«, izposojevalnica gramofonskih plošč in gramofonov.
LJUBLJANA, Vegova ulica štev. 2

—lj **Prvo vrstni štajerski rizling** z vinskega vrta Jeruzalem po Din 16, cviček iz Gadove peči po Din 14, toči gostilna V. JELOČNIK, Rožna dolina. 65L

—lj **Člani društva nižjih mestnih nameščencev** se vabijo, da se v čim večjem številu udeleže pogreba pokojnega člana Ivana Bajde. Pogreb se vrši v ponedeljek 13. t. m. ob 3. popoldne izpred hiše žalosti, Prečna ulica št. 2. **Furman,** tajnik.

—lj **Društvo »Soča«** ima drevi ob 20. uri pri »Levu« redni letni občni zbor. Dnevni red običajen. Vstop dovoljen samo članom društva.

—lj **Na velikem kopališču ob Savi na Ježici,** katero je z velikimi žrtvami zgradil g. Štirn, bo v nedeljo popoldne igrala priznana delavska godba »Zarja« iz Ljubljane. 352n

—lj **Zobni atelje dentist - tehnik BEVC JOŽKO, Ljubljana, Gosposvetska cesta 4-I.,** poleg »Figovca«, nasproti »Kneza«, redno sprejema od 9. do pol 1. ure in od 2. do pol 6. popoldne. Po dogovoru tudi izven teh ur. Telefon 32—96. 353n

—lj **Koturaški savez, pododbor Ljubljana.** Na pododborni seji dne 29. junija t. l. se je soglasno sklenilo, da se priredi dne 19. julija t. l. skupen celodnevni pododborov izlet v Kamniško Bistrico. Zbirališče točno ob pol 6. zjutraj na Dunajski cesti pri gostilni Kačič. V slučaju slabega vremena se vrši izlet osem dni pozneje. Prijatelji kolesarskega sporta vljudno vabljeni.

v hotelu Tivoli
Ples, čarobna razsvetljava, nebroj balončkov, rakete, Jazz-kapela itd.
ODPRTO DO 2. URE POPOLNOČI

—lj **Kopalne obleke »Ribana«** v krasni izbiri Šterk nasl. KARNIČNIK, Stari trg 18.

Iz Celja

—c *Rdeči križ v Celju* priredi danes od 18. do 20. koncert celjske vojaške godbe v mestnem parku. Sokolice bodo prodajale danes med koncertom in jutri cvetlice. Čisti dobiček je namenjen oškodovancem po toči v Dramljah in Šmartnem v Rožni dolini.

—c *Na orglarski šoli v Celju* se je vršila 6. t. m. dopoldne javna produkcija absolventov. Izpit je položilo 7 kandidatov in sicer: gg. Božnik, Gajšek, Kidrič, Petrin, Rizmal, Rojnik in Zemljič.

—c *Izgubljeno in najdeno.* Na poti na Stari grad je bila 4. t. m. opoldne izgubljena zlata ovratna verižica z emajliranim obeskom, vredna Din 400. 9. t. m. zvečer pa je bila pred poslopjem Ljubljanske kreditne banke najdena pozlačena broša. Lastnik naj se javi pri predstojništvu mestne policije.

—c *Mestna knjižnica* bo od 15. do 31. t. m. zaprta. Redno poslovanje bo zopet v soboto 1. avgusta od 17. do 21.

—c *Nočno lekarniško službo* ima do petka 17. t. m. zvečer lekarna »Pri križu«, na Kralja Petra cesti.

Elitni Kino Matica
Danes ob 4., ½ 8. in 9 ¼ uri zvečer
jutri predstave
ob 3., 5., 7. in 9. zvečer
Razkošna opereta iz galantne dobe francoskega kralja Ludovika XV. in njegove vsemogočne kurtizane
Markiza Pompadur
Anny Ahlers
in komorni pevec
Walter Jahnkuhn
Kurt Gerron
Ida Wüst
Premiera! Prvič v Ljubljani!
Znižane letne cene!
Telefon 2124.

Tehten vzrok.

— Zakaj pa ne poravnaš svojih dolgov, ko si toliko podedoval?

— Ker nočem da bi mi očitali, da sem se zdaj, ko sem bogat, tako zelo izpremenil.

Mučno.

— Verjemite mi, gospodična, pravi profesor svoji sosedi za mizo, da znam tako dobro uganiti misli, da mi je treba samo pogledati človeka in že vem, kaj se misli o meni.

— Če je tako, mi pa morate oprostiti, gospod profesor, se opravičuje gospodična v zadregi.

Šef in tajnica.

Gospa direktorjeva stopi nepričakovano v pisarno in najde moža drženega v naročju tajnico.

— Dušica, pravi, šef svoji ženi, — slišala sva, da prihajaš, pa se ti je gospodična brž umaknila s stola, da bi imela kam sesti.

Na liceju.

Profesor: Kdo je bil največji osvajalec sveta?

14letna učenka sramežljivo: Don Juan.

UPRAVNI ODBOR IN RAVNATELJSTVO MESTNEGA POGREBNEGA ZAVODA naznanjata, da je preminul njih dolgoletni zvesti nameščenec, gospod

Ivan Bajda

I. aranžer mestnega pogrebnega zavoda

dne 10. t. m. po kratki mučni bolezni.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 13. t. m. ob 3. uri popoldne iz Prečne ulice št. 2.

Zvestemu uslužbencu ohranimo trajen časten spomin.

Ljubljana, dne 11. julija 1931.

Kjer so na delu pridne roke...

Pred svečano otvoritvijo modernega kopališča v Kamniku — Vzorna razstava narodnih starin

Kamnik, 11. julija.

Kamnik stoji danes pred velikm dogodkom. Jutri dopoldne se namreč otvori novo, veliko in moderno kopališče ob Nevljici. »Slov. Narod« in »Jutro« sta o tem, za Kamnik izredno važnem dogodku že opetovano poročala.

Ideja letnega kopališča se je porodila na seji Tujsko-prom. društva, ki je videlo, da je zaman vsako prizadevanje za poset tujcev, če jim nima mesto nuditi kopališča, ki bi ustrezalo najbolj razvajenim kopalcem kakor tudi športnikom. Župan g. **Franc Kratnar,** ki je odbornik v Tujsko-pr. društvu, je takoj podprl predlog in se zavzel zanj na občinski seji in tako je bil storjen sklep, da se napravi kopališče lansko leto 21. maja. Najelo se je skromno posojilo, ker se je zaenkrat hotelo napraviti manjšo napravo, ki bi se pa lahko po letih razširila.

Določena je bila vsota 260.000 Din. Ta postavka je povzročal mnogo nepotrebnega hrupa v obč. svetu. Slišalo se je ugovarjanje in celo protipredlogi. G. župan pa, ki je videl v dograditvi kopališča del projektov, ki se še morajo izvršiti — uresničenih, je vneto zagovarjal in forsiral delo, ki bi moralo biti že lansko leto dograjeno.

Župan France Kratnar

Ogromna dela, ki so nastala s kopanjem struge in vsemi drugimi neprilikami, tako tudi vremenskimi, so bila premostena, vendar pa se kopališče lansko leto ni moglo še izročiti svojemu namenu. Tujsko prom. društvo, čigar predsednik je g. vl. svetnik dr. Fran Ogrin, je po najboljših močeh sodeloval pri delu za napravo, ki bo olajšala prav temu društvu propagando, kajti dosedaj je bila propaganda za Kamnik brez modernega kopališča polovičarska. Tako so končno letos dogradili stavbo, ki je zelo impozantna in je upanje, da bo vsestransko služila svojemu namenu.

Ne smemo pozabiti Meščanske korporacije, ki je uvidela nujno potrebo kopališča in dala skoro ves les brezplačno na razpolago. Prav tako gre hvala in priznanje odbornikom korporacije, ki so, akoravno težko, izglasovali podporo občini, kajti sicer bi letos gotovo ne proslavili otvoritve.

Struga Nevljice in obrežje je bilo skrajno potrebno poprave, prav tako naprava hodnika, ki ga je izvršil naš cestni odbor, kateremu načeluje kamniški župan g. Kratnar. Letos so videli, da je treba ob zatvornicah zbetonirati obrežje in so takoj pričeli z delom ter ga tudi dokončali do otvoritve. Vsa dela je vodil s pravo ljubeznijo nadvse agilni odbornik cestnega odbora g. Ganus iz Mekinj. Tako imamo danes res lepo pot iz Kamnika do kopališča in še tja naprej do Nevelj.

Če upoštevamo, da se v Kamniku silno malo gradi, posebno javnih zgradb — moramo pozdraviti otvoritev kopališča kot prov etapo. Gotovo bodo v doglednem času sledile še druge prepotrebne naprave tako, da se bo Kamnik mogel vsestransko razvijati.

Tehnična dela na kopališču je nadzoroval g. Ferdo Šmuc, čigar detajlni načrti so se sijajno obnesli. Naj mu bo na tem mestu izrečeno vse priznanje, kajti pri zgradbi je kot nadzorujoči zaupnik občine mnogo prispomogel, da je stavba res dobro narejena.

Občina je pa z velikim razumevanjem vsestransko upoštevala želje kamniških, kakor tudi ljubljanskih športnikov, ter je s tem dana možnost, da se bodo v tem kopališču lahko vršila tekmovanja (v plavanju in deloma tudi v skokih (3—5 m). Vsekakor bo treba misliti v doglednem času tudi na to, da se bo dokupilo zemljišče od novega kopališča do starega kopališča usmiljenih bratov Pod Mekinjami, kajti šele tedaj, ko bi prešlo staro kopališče v last mesta, bi se lahko uredili na tem zemljišču lični nasadi in izprehajališča.

Kamnik bo jutri pokazal, kako visoko ceni obisk številnih najavljenih gostov iz raznih krajev dravske banovine, velike priprave raznih odsekov pa nam jamčijo, da se bodo dragi gostje počutili v našem lepem Kamniku, kar najprijetneje.

Jutri, ob 9. uri zjutraj bodo sprejeli došle goste in športnike na kolodvoru v Kamniku ter jih z godbo na čelu spremili v mesto, kjer bo ob 10 zjutraj propagandni štafetni tek na 3000 m. Udeležbo so prijavili sledeči klubi: S. K. Ilirija, Lj. 2, S. K. Primorje, Lj. 1, S. K. Tržič 1, S. K. »Virtus«, Duplica 1, Domžalski športniki 1, S. K. Kamnik pa 3 štafete. Start, predaje in cilj bo na Gl. trgu. Po štafetnem teku je odhod na kopališče ob Nevljici, ker bo kamniški župan g. Kratnar ob pol 11. uri dopoldne pozdravil goste in po kratkem nagovoru predal kopališče svojemu namenu. Po oficijelni otvoritvi bo na kopališkem prostoru promenadni koncert. Ob otvoritvi se bo izvajalo skoke iz 5 m stolpa, ter plavalno tekmovanje na razne proge. Popoldne ob 3 je pričetek velike veselice na kopališču. Člani S. K. Ilirije iz Ljubljane bodo igrali water-pollo tekmo, izvajali skoke s stolpa, ter tekmovanja v plavanju. Ob 6 popoldne pa merijo svoje moči naši mladi nogometaši, ki so povabili za nasprotnika S. K. Tržič. Zvečer bo prava beneška noč ob Nevljici. Tudi za ples bo v večernih urah vse pripravljeno. Pester spored veselice bo zadovoljil prav gotovo vsakega posetnika.

Avtobusne zveze iz Kamnika proti Ljubljani so ob 7, 8, 10 in po potrebi še kasneje.

Jutri vsi v Kamnik!

Moderno kamniško kopališče, ki bo jutri svečano otvorjeno

Sportna akademija

Drevi ob 20.30 se bo v Kamniškem domu vršila »Sportna akademija« kot uvod v jutrišnjo otvoritev novega kamniškega kopališča. Akademijo bo otvoril Kamniški salonski orkester pod vodstvom **Cirila Vremška.** Za koncertnim programom bo imel kratek sportni nagovor predsednik kamniškega sportnega kluba g. dr. **Dominik Žvokelj.**

Po govoru pa bodo igralci obeh kamniških odrov igrali izvrstno komedijo v treh dejanjih »Kukuli«. Zanimanje za igro je veliko in je pričakovati, da bo dvorana polna.

Kukuli bo igrala naša marljiva in talentirana diletantka gdčna. **Rozi Čižmekova.**

No, lahko povemo, da bo »strašno črna«, ker pač prihaja z otoka Tamoha, ki leži tam nekje v Indiji. S seboj pripelje »Sestro po mleku« Matoho, polnokrvno zamorko, ki jo utelesi gdčna. **Angela Finžgarjeva.** Kot tretji te eksotične družbe bo kapitan Bellot, ki ga bo igral priznani komik g. **Šimen Roš.** Tetko Regino smo poverili gdčni. **Zori Logarjevi,** markizo pa gdčni **Marici Exlerjevi.**

Na las enaka kavalirja bosta gg. **Bervar** in **Golob,** učitelj. Nežnega Guya, ki se naposled zagleda v zamorko Matoho in jo tudi poroči (!!), pa bo, kakor je videti ob skušnjah, sijajno igral g. **Ivan Golob.**

Gdčna. **Pavličeva Štefka** igra Nikolajo, brez dvoma jo bo rešila častno. Sledita še Luca, sobarica in Desvie, sluga, gdč. **Hajkova** in g. **Kolman** se bosta kosala med seboj. Če sem še koga izpustil — naj mi oprosti!

Eh, seveda — silno važen bo tudi naš »vodilni duh« v kolibici — g. **Zika,** ki bo sufliral, vendar tako tiho, da se ga ne bo čulo.

Vse kaže, da se bo igra, ki se igra v korist Sportnega kluba, ki je prav sedaj v polnem razmahu, v jeseni ponovila v Čitalnici.

R. Kos.

Zanimiva razstava

O tej lepi razstavi smo sicer že kratko pisali, vendar je pa tako pomembna za vsakega, ki so mu pri srcu naše narodne starine, da se še vračamo k njej. Razstava je prav zato tako važna in zato imajo njeni prireditelji tako velike zasluge, ker razstavljeni predmeti vzbujajo v množicah gledalcev spoštovanje do starin, spoznanje njih vrednosti in pa ljubezen do njih ohranitve in zbiranja. Sicer imamo dosti stvari v našem muzeju, vendar za starine v muzeju ne delujejo tako živo na ljudstvo, saj zaradi množine ne vzbujajo tako velikega zanimanja in človek tudi le redko zaide v muzej, kjer tudi nima pravega tolmača in tako zgovornega vodnika, kakor je g. **Joško Stele** v Kamniku. Ta vodja po razstavi namreč zna razstavljene stvari opisati tako pravilno in tako dobro razložiti njih postanek, pomen in zgodovino, da naj bi se šli k njemu učit kustosi naših muzejev, da bi se naučili zopet oživeti te velike zavode. Stara resnica je namreč, da so muzeji le še nekaki sarkofagi, kjer v miru počivajo stvari, ki bi morale z največjim povdarkom govoriti o svojem pomenu in poučevati o preteklosti našega naroda.

»Kamniški muzej« g. vet. inspektorja Nikolaja Sadnikarja je že tako znan po vsej deželi, še bolj pa pri inozemskih strokovnjakih, da nam ni več treba govoriti o njem, pa tudi zbirka g. občinskega tajnika v. p. Joška Steleta tako slovi, da sta ta dva gospoda na glasu najboljših strokovnjakov na polju naše flore in umetnostne obrti. Lahko je postati ljubitelj antikvaritet, težko je pa pridobiti si ime poznavalca, nikdo pa pri nas tega imena ne zasluži tako zelo, kakor ta dva idealna zbiralca. Da, idealizem je tista lastnost, ki brez nje ne nastane nobena zbirka, in največje požrtvovalnosti in žrtev je treba, da zbiralčeva kolekcija dobi tudi svojo pravo notranjo vrednost. Ne muzej, temveč taki zbiralci so nam ohranili najdragocenejše spomenike naše preteklosti in amaterji, ki žrtvujejo ves svoj čas in tudi velike vsote za zbiranje, so nam te starine tudi oživeli, da danes zgovorno pripovedujejo o življenju naših prednikov. Oba sta specijalista za naše domače starine in po svojem znanju sta oba tudi znanstvenika, ki bi bila vredna nositi ime profesorja mnogo bolj, kakor marsikak diplomirani strokovnjak, ki piše inventarje in živi od znanja takih amaterjev. Le z ljubeznijo dosežemo uspehe v znanosti, a prav oba kamniška zbiralca sta v resnici zaljubljena v svojo stroko.

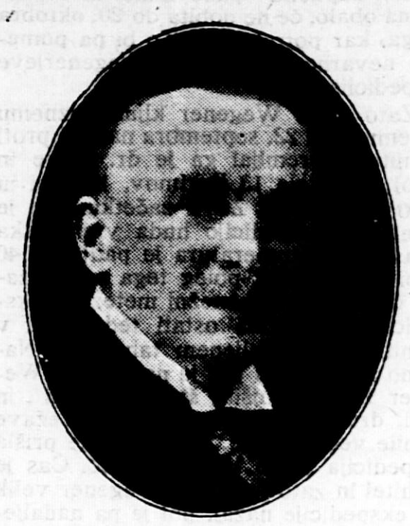

Nikolaj Sadnikar

Razstavo v kamniški Narodni čitalnici varuje bivši lastnik hiše dr. Avguštin Vidic, ki ga je prav dobro naslikal dosedaj neznani slikar P. Skoff l. 1830, paladij vse obsežne razstave je pa edinstveni šapelj, ki ga nam je v 18. stoletju opisal oče Marko Pohlin ter pred njim tudi tujec Herrmann v svoji »Reise durch ... Krain«. Ta krasni diadem naših deklet je simbol deviškega venca. Diadem tvorita dva drobna obročka, eden pozlačen, drugi pa povit s svilo v barvi goreče ljubezni. Obročka sta ornamentalno zvezana z malimi svilenimi in ornamentiranimi pentljicami raznih barv, a od diadema vise še daljši trakovi, ki so slikovito vihrali okrog dekliških glav. Naš šapelj je nosila l. 1790. neka deklica v Vodicah in gorje, če bi se bila pregrešila proti devištvu, takoj bi ga ji bile druge deklice pred cerkvijo strgale z glave.

Med obleko najrazličnejše vrste visi edinstvena »žlahtna jopa«, ki je omenjena večkrat v testamentih in drugih listinah z oznako »eine Joppe aus edlem Tuch«. Zunaj je jopa črna, podložena je pa s preprostim domačim hodnikom. Zadaj se je jopa spodaj zapenjala, da se je videla široka škrlatna podlaga kakor reverji naših višjih oficirjev.

Kakor v nobenem muzeju, se lahko tu naučimo najrazličnejših imen raznih delov obleke in pa tudi blaga, torej imen, ki so nam znana iz narodnih in Vodnikovih pesmi ter tudi iz druge književnosti. Omenimo naj samo velike rute za ogrniti z orijentalskimi ornamenti, ki so jih zaradi teh imenovali »požarke«, nadalje krilo iz mezlana in krilo iz kamelota, belo-rdeče rižasto krilo »pisanko«, ki so ji višje gori na Gorenjskem rekli zaradi vzorca »rajdovka«, tudi pravi interfat, to je kompletno belo spodnjo obleko iz enega kosa imamo na razstavi ter polno raznih ošpetljev in predpasnikov, med ošpetlji celo takega, ki še ni bil opran, in med predpasniki široke bele poročne predpasnike, ki so vezeni na »tul anglais« ali na »vapeurju« kakor peče, večkrat pa tudi popolnoma v bidermajerskem slogu. Marsikako opazko vzbudi gosposki klobuk žmahtne purgarce, ki ni znala brati, občudovanje pa vzbujajo prekrasni špenzerji in bogate noše iz spreminjaste svile z zlatimi moderčki, ki jih še sedaj nosijo kamniške gospe. Prav lepa je tudi kolekcija raznih medenih in ročenih glavnikov, ki so jih umetno izžagali in okrasili s kovinskimi okraski škofjeloški glavnikarji, mnogovrstna je pa tudi zbirka raznih vezenih rjuh, oblačil in prtov, kjer ne občudujemo samo krasnih ornamentov, temveč tudi težko Holbeinovo tehniko, ki se je pa naše vezilje gotovo nisо naučile od Nemcev, temveč so jo bolj gotovo posneli Nemci od slovanskih narodov, ker je med nami razširjena na severu in jugu, pri Nemcih je bil pa Holbeinov šiv le meščanska tehnika.

Joško Stele

Med pasovi je polno »ropotačev«, to je kovinskih pasov z štirioglatimi ščitki med verižicami, in pa »jerovčarjev«, to je takih sklepancev in srebrnjakov, ki jih je vlil slavni pasar Jerovec v Št. Vidu nad Ljubljano. Med avbami občudujemo vse tipe od najstarejših, ki so vezene še skoraj popolnoma gladko, pa do bohotno pompoznih »goseničark« zadnjega časa. Gotovo je namreč, da so gladko vezene avbe s plemenito ornamentiko, ki med njo najdemo tudi še precej realističnih rastlinskih in živalskih ornamentov, n. pr. med smrekami bežeče srne, da so te avbe starejše od preobloženih form, ki so se ohranile do zadnjega časa in pričajo o propadu dobrega okusa, ko je odločalo le še bogastvo naročnice ne pa več spretnost dekleta, ki si je vezla svojo avbo sama. Med avbami z brokatnimi formami pa vidimo tudi še nekaj žalnih, ki so popolnoma črne, a imajo zato umetnejše ornamente. Med usnjatimi pasovi, ki so ornamentalno okrašeni z cinastimi okraski, vzbuja največjo pozornost široki »denarni pas« z imenom »Jera«, na vzhod pa spominjajo pisani, a vendar elegantni, z raznobarvno svilo v usnje vezeni pasovi iz Nove Štifte. Največja redkost na razstavi je pa figurina, ki so nanjo natikali avbe, kakor sedaj to delajo trgovci s klobuki in frizerji v izložbah.

Da so tudi peče razstavljene v najlepših eksemplarjih vseh tipov in iz najrazličnejših krajev, ni treba omenjati, prav tako, kakor je strop poln svilenih rut od najstarejše dobe pa do najnovejše. V mali omarici so izložene razne vezenine iz perl, pravi iglice in serija gumbov za ošpetlje, pa tudi prav lepo vezeni vizitiji in druga podobna drobnarija velike vrednosti. Prav tako so pa redki tudi ženski škornji, ki imajo spodnji del črn in so bogato okrašeni z rdečimi in zelenimi šivi, zgornji del je pa iz usnja naravne barve. Ne manjka seveda tudi zanimivih zavijač, saj je razstavljeno sploh vse, kar je rabila naša žena, pa tudi moška noša je zastopana z najredkejšimi deli. Klobuki in slamniki vseh vrst in oblik, ki med njimi vidimo pravi kastorec in polno pisano vezenih irhastih hlač ter tudi hlače iz pravega »podvana« vzbujajo zanimanje. Med moško obleko presenečajo najbolj imenitni suknjiči, ki so pošiti z žnorami in s cofi, pa tudi razni slamniki in najrazličnejši telovniki, škrlatni, žametni in tudi taki iz svetlega piketa ali celo iz svile. Torej: kakor pravi narodna pesmica:

»Ne maram gorjanca,
k' ima lajbelč rdeč,
imam rajši poljanca,
k' ima židanih več«.

Gorjanci so seveda hribovci, ki imenujejo prebivalce ravnine, zlasti pa Sorškega polja »poljance«.

Med drugimi starinami zlasti opozarjamo na gotski mašni plašč ter na kazule in male velume iz pražnjega platna, ki so iz večine vezeni v arabski tehniki s tulipani, nageljni in drugimi cvetlicami okrog Matere božje ali drugih svetnikov. Ta krasna cerkvena oblačila z najlepšimi ornamenti v najdivnejših barvah so specijalno naša in so višek naše narodne ornamentike.

Velik oddelek razstave je posvečen raznim izdelkom iz kovine. Tu vidimo slavni akvamanile, to je cinasto posodo v podobi morske deklice, ki so vanjo gravirana imena prvih kamniških županov. G. inšpektorju Sadnikarju se je posrečilo to raritete izbrskati na neki avkciji v Kölnu in Kamničani so ji dali pravilično ime Veronika. Ogromni meč kamniškega rablja vzbuja romantične spomine, kakor tudi drugo orožje in pa razno mučilno orodje, ki so z njim tuji graščaki vzgajali naš narod. Nič niso pomagali dolgi meči, saj je narod raztrgal najmočnejše verige in se osvobodil ter ustvaril svojo mogočno Jugoslavijo.

Pozabili bi bili skoro na prebogato garderobo viteške opreme, ki je last Narodne čitalnice, vsak se bo pa čudil odkritju, da je velik del eksponatov ter sploh vse rute na stropu last čitalniške garderobe, ki jo varuje g. Stele.

G. Joško Steletu in g. inspektorju Sadnikarju najtoplejšo zahvalo in zasluženo častitke!

Ante Gaber.

Henry Meguin:

Trdovratni samomorilec

Ko je Pankreas nekega deževnega dne spoznal, da je ob denar, delo in vsako upanje na lepšo bodočnost, je sklenil umreti. Mož je bil mračen in samomorilne misli so mu že davno rojile po glavi.

Stopil je k svoji nočni omarici in vzel iz predalčka revolver; nastavil si ga je na sence in sprožil. To se pravi — ustrelil se ni, kajti naboj je bil star, tako star kakor revolver.

Počilo sploh ni.

Pankreas se je trpko nasmehnil, vrgel je revolver v smeti in jačel iskati drugo sredstvo, ki bi mu pomagalo na oni svet. Za obešenje je bil v sobi samo en pripraven kotiček: kaveljček viseče luči. Privezal je torej nanj dokaj močno vrv, napravil zanko, ki jo zadrgnil za vrat, sunil z nogo pručico in — zgrmel na tla.

Vrv se je bila pretrgala.

Poskusil je še enkrat z mnogo močnejšo vrvjo. Posledica drugega poskusa z obešenjem je bila, da je železni kavelj pri padcu razbil kitajsko vazo in da je odpadlo nekaj ometa tako, da je nastala sredi stropa slika, nepravilna sicer, toda sila moderna.

Kar se pa tiče Pankreasa, je treba omeniti, da je začutil v boku skelečo bolečino, ko se je pobiral; to pa pri njem itak ni igralo važne vloge, ker se je hotel na vsak način odkrižati življenja.

Stanoval je v petem nadstropju. Okno je bilo odprto. Široka odprtina odprtega okna ga je mamila kot sladka marmelada muho. V enem skoku je bil na oknu, z drugim skokom pa ven... in že je letel doli... Spotoma se je pa nenadoma ustrašil.

— Zdaj sem torej mrtev! — mu je šinilo v glavo. — Je že po meni! Pa še ni bilo po njem, kajti na kratki poti v smrt je zadel pas njegovih širokih hlač ob okrasni prizidek na balkonu četrtega nadstropja.

Takoj so prihiteli gasilci in ga sneli z balkona, kateremu nikakor ni bil v okras.

— Ta je pa dobra, — je zamrmral Pankreas. — Človek niti s samomorom nima sreče... Treba bo ukreniti kaj drugega.

Začel je na vso moč teči in tekel je naravnost k Seini. V hipu, ko je skočil z mostu Alma v reko, so ga mimoidoči opazili. Med njimi se je našlo dvajset plemenitih mož, ki so bili pripravljeni tvegati svoje glave, da mu rešijo življenje. In res se jim je posrečilo spraviti samomorilca na breg.

— Vedno se najdejo človečki, koprneči so nagradi za rešitev, — je pomislil zaničljivo.

Na pol utopljenega, drhtečega z zobmi od mraza so odvlekli rešitelji v bližnjo lekarno, kjer so ga spravili k življenju. Potem se je pa Pankreas dokaj hladno poslovil od svojih dobrotnikov.

In pripomnil je prepričevalno:

— Zdaj mi preostaja samo še strup.

Zavil je v drugo lekarno in zahteval strup... češ, da se hoče odkrižati starega mačka.

Toda lekarnar je bil nezaupljiv. Po treznem prevdarku je nalil Pankreasu za 2 franka 95 centimov v stekleničico neke žolte, goste tekočine.

Samomorilni kandidat je spravil stekleničico v žep in hitel domov. Niti svoje premočene obleke ni odložil. V dušku je izpil vso tekočino. Čakal je trenutek, bled, razburjen.

— To pot mislim, da je po meni! — je vzdihnil Pankreas.

In res se mu je zdelo, da pohištvo z zastori vred pleše pred njegovimi očmi čuden ples; naenkrat ga je pa sumljivo ščipanje v trebuhu prisililo, da je planil pokonci.

Lekarnar mu je bil namreč podtaknil konjsko odvajalno sredstvo.

— Vse kaže, da smrt z menoj noče imeti opravka! — je tarnal ubogi Pankreas.

Kar je nekdo pozvonil; nekam nerad je šel odpret.

Bil je pismonoša, ki mu je pomolil priporočeno pismo.

Pankreas je raztrgal kuverto in čital:

»Notarska pisarna g. Cornavina... Gospod Rudolf je umrl v Bombayu... edini živeči sorvdnik... Podedovali ste dva milijona.

»Dva milijona!«

Pankreas se je sesedel liki vreča, polna denarja.

— Čujte, gospod, potrdili še niste, da ste pismo prejeli, — je dejal pismonoša.

Toda Pankreas ni odgovoril. On sploh ne bo nikoli več odgovorjal, pa tudi podpisoval se ne bo več? nenadno veselje ga je ubilo.

Oblečemo Vas
elegantno od nog do glave
za mal denar
zelo ugodno. — Tudi na obroke!
A. PRESKER
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Res je.

— Zakaj streljajo pri porokah z možnarji? Kaj neki to pomeni?

— Začetek vojne.

Pri brivcu.

— Gospod brivec, kako bi najlažje ohranil lase?

— Kar v medaljonček jih spravite, pa se vam ne bo treba bati za nje.

V kavarni.

— Pikolo, kdo je tu odgovoren?

— Ne vem, gospod. Vem samo, da sem vedno jaz tisti, ki dobiva zaušnice.

Tragedija graškega profesorja Wegenerja

Večni led je objel enega največjih naravoslovcev mlajše generacije

Ni dolgo tega, ko so tudi naši listi poročali, da je položil lanske zime na Grönlandiji graški vseučiliški profesor dr. Alfred Wegener svoje življenje na oltar znanosti. Podrobnejše vesti so prišle v javnost šele pozneje, kajti šele proti koncu aprila se je tragedija slavnega učenjaka v glavnem pojasnila.

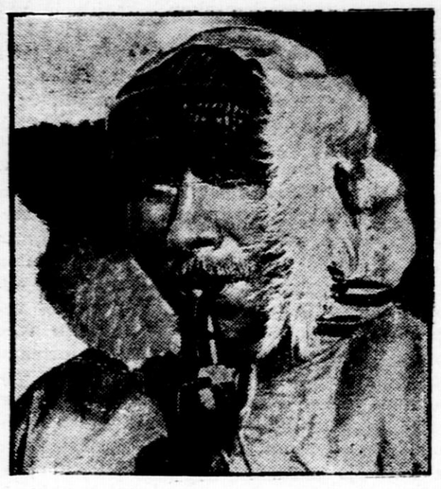

Wegenerjeva nemška ekspedicija v okvirju mednarodnega geofizikalnega programa je začela svoje delo na Grönlandiji lani poleti. Na zapadni obali Grönlandije, na 32. stopinji zemljepisne širine, blizu obale pri Kamarujukfjordu je bila zgrajena glavna postojanka v višini 1.000 m nad morjem, 400 km dalje proti vzhodu je pa napravila ekspedicija raziskovalno stanico, nazvano Eismitte. Naloga te stanice je bila voditi vso zimo izvestna geofizikalna in meteorološka merjenja tako, da bi morala biti to prva zimska opazovanja na Grönlandiji. Druge opazovalne stanice, ki poslujejo na Grönlandiji že več let, so zgrajene blizu vzhodne in zapadne obale. Pred Wegenerjem si ni nihče upal proučevati razmer v notranjosti te ledene pustinje čez zimo. Zato je pripisoval znanstveni svet tej opazovalnici poseben pomen.

Wegener je nameraval ostati čez zimo na zapadni stanici v Kamarajuku. Na opazovalnici Eismitte sta ostala na zimo dr. Sorge in dr. Georgi. Proti koncu septembra preteklega leta sta poslala učenjaka Wegenerju poročilo, da nista za zimo dovolj preskrbljena, poleg tega sta pa prosila, naj jima pošlje še nekatere instrumente. Sporočila sta mu tudi, da je stiska tako velika, da bosta morala zapustiti opazovalnici in se vrniti na obalo, če ne dobita do 20. oktobra vsega, kar potrebujeta. To bi pa pomenilo nevarnost za uspeh Wegenerjeve ekspedicije.

Zato se je Wegener kljub poznemu letnemu času 22. septembra napotil proti Eismitte. Spremljal ga je dr. Löwe in seboj sta vzela 13 Eskimov, 15 sani in 2.000 kg tovora. Že v začetku poti je zadela to ekspedicijo huda vremenska katastrofa. Temperatura je padla na 40 stopinj pod ničlo, poleg tega so pa začeli divjati strašni snežni meteži in ekspedicija je morala ostati teden dni v primitivno opremljenem taborišču. Naporno in nevarno pot je nadaljeval Wegener že z manjšim številom sani in ljudi, druge je pa poslal nazaj. Težave so bile vedno večje. V 17 dneh je prišla ekspedicija samo 150 km daleč. Čas je pa hitel in zato je poslal Wegener velik del ekspedicije nazaj, pot je pa nadaljeval samo z dr. Löwom in Eskimom Rasmusom. Od tistega dne glavna postojanka v Kamarajuku ni dobila o njem nobene vesti.

Sredi novembra je bila poslana Wegenerju naproti pomožna ekspedicijai, ki je prehodila 62 km v 21 dneh, tako naporna je bila pot. 62 km od glavne postojanke je bilo namreč skladišče in tu naj bi se Wegener sestal s svojimi spremljevalci. Do 7. decembra so ga čakali zaman, potem so se pa vrnili in en sam dan lepega vremna je zadostoval, da so prehodili vseh 62 km. Nove pomožne ekspedicije v polarni noči niso bile več mogoče. pa tudi pričakovati ni bilo, da bi se Wegener v decembru napotil nazaj. Opazovalnica Eismitte žal ni imela oddajne radiopostaje. Še v marcu tekočega leta ni nihče mislil na pot proti vzhodu, ker je neprestano pritiskal mraz 40 stopinj pod ničlo, poleg tega so pa divjali strahoviti snežni meteži.

Šele 23. aprila, ko je zima nekoliko popustila, je krenila velika pomožna ekspedicija znova na pot in 8. maja je dospela do Eismitte, ki je bila celih 7 mesecev odrezana od sveta. Ekspedicija je ugotovila, da je Wegener 30. oktobra sicer srečno dosegel po 40dnevni hoji Eismitte z dr. Löwom in Rasmusom ter 3 sanmi in 20 psi, toda brez vsake hrane in da se je z Rasmusom čez poldrugi dan vrnil. Dr. Weiken in dr. Holzapfel sta takoj odšla iskat pogrešanca in 189 kilometrov od Eismitte sta našla v snegu Wegenerjeve smuči, malo dalje pa njegovo truplo, zašito v spalno vrečo, skrbno zavito v kožuhovino in deloma zakopano v led. Rasmusa, ki je odnesel Wegenerjev zapisnik, pa še sedaj niso našli. Ogled Wegenerjevega trupla je pokazal, da je učenjak najbrž podlegel srčni kapi.

Wegenerjeva ekspedicija je imela smolo že od začetka. Že prihod na Grönlandijo se je zakasnil za 6 tednov in sicer zaradi debelega ledu. Pozneje je šlo vse z znatno zamudo. Poleg tega je pritisnila prezgodaj ostra zima tako, da niti visoko ležeča stanica na obali ni bila dovolj preskrbljena, rib je pa že v začetku močno primanjkovalo. Motorne sani, določene za promet med Eismitte in Kamarujukom, so obtičale v snegu. Letos spomladi, ko sneg ni bil več tako visok, so napravile te sani 400 km dolgo pot med Kamarujukom in Eismitte v 14 urah.

Ta Wegenerjeva ekspedicija na Grönlandijo je bila že tretja. Prvo je organiziral leta 1913, ko je prehodil poleti po trdem snegu peš 1200 km, drugo pa predlanskim. Wegener je žrtvoval svoje življenje v službi znanosti, ki je izgubila z njim strokovnjaka svetovnega slovesa, odličnega meteorologa in geofizika. Zemljepiscem je znan po svoji smeli, naravnost revolucijonarni geološki teorije o premikanju celin.

Tudi v meteorologiji je bil Wegener strokovnjak, kakršnih je malo. Njegova teorija o postanku toče, izrečena pred 20 leti, je tako enostavna in prepričevalna, da ji je težko ugovarjati. Wegenerjeva termodinamika ozračja obsega mnogo novih idej od najlažje atmosfere zemlje do naziranja o kopičenju hudournih oblakov. Wegener je deloval pred vojno kot meteorolog na Deutsche Seewarte v Hamburgu. Bil je znan kot izboren letalec, med vojno pa v nemški armadi kot svetovalec za Zeppelinove polete. Od leta 1925. je bil profesor geofizike in meteorologije v Gradcu. Star je bil šele 50 let. Večni led je objel enega največjih naravoslovcev mlajše generacije.

Ekspedicija dr. Wege nerja na Grönlandijo
Od leve proti desni: dr. Wegener, dr. Löw e, hamburški geolog dr. Georgi in dr. Sorge

Voronove nadovce

Iz Pariza poročajo, da je znani pomlajevalec prof. Voronov končno pokazal javnosti svoje znamenite nadovce, s katerimi se peča že več let. Nekaj Voronovih nadovac je na pariški kolonijalni razstavi. Poskuse z njimi je delal Voronov v Alžiru. Učenjak je prenesel žleze to pot na ovce. Ni pa pomlajeval starih ovac, kakor pri prejšnjih poskusih z ljudmi, temveč se je lotil nove metode. Če se stare živali s pomočjo mladih žlez pomlade, ima podobna operacija na mladih živalih enako močan učinek. Voronov pravi temu premlajevanje.

Premlajene ovce se razlikujejo od običajnih ovac v marsičem. Tehtajo do 139 funtov, kar pomeni celih 24 funtov več, kakor navadne ovce. Njihova volna ni samo daljša, temveč tudi boljša. Posetniki kolonijalne razstave se bodo ob zaključku razstave lahko sami prepričali o Voronovih trditvah, ker hočejo Voronove ovce v Parizu zaklati. Nadovce so bile poslane v Pariz na pobudo zveze ovčerejcev. Čuva jih alžirski pastir Said Ben Yaya, ki navdušeno pripoveduje o Voronovih čudežih v Alžiru. Alžirski pastirji smatrajo Voronova za svojega dobrotnika in če pride k njim, ga svečano sprejmo.

Ko je Voronov pred 50 leti s prenosom žlez prvič pomladil staro ovco, je začel kmalu pomlajevati tudi ljudi, za kar rabi še vedno opičje žleze, kajti raba človeških žlez je po zakonu prepovedana. Slučajno je pa prišel na idejo,, da bi se dale s prenašanjem žlez vzgojiti nove rase. Začel je delati poskuse z mladimi ovcami, ki jim žlez ne izreže, temveč jih dopolni, da ustvari nadovce. Iz tega bi se dalo sklepati, da do uresničenja ideala filozofa Nietzcheja ustvariti nadčloveka nismo več daleč.

Najdaljša zračna proga

Najdaljšo zračno progo na svetu ima sovjetska Rusija. To je proga, ki veže Moskvo, Nižji Novgorod, Kazan, Sverdlovsk (prejšnji Jekaterinburg), Kurgan, Omsk, Novosibirsk (prej Novonikolajevsk), Krasnojarsk, Irkutsk in Jakutsk. Proga je dolga 7400 km. Tu prevažajo potnike in pošto aeroplani sovjetske zasebne letalske družbe »Dobroljot«, ki jo podpira država. Ta družba skrbi za zračni promet v prvi vrsti v ruski Srednji Aziji in v Sibiriji, torej v krajih, kjer so zračne zveze najtežje, pa tudi najbolj potrebne.

V razvoju prometa v teh krajih je doba železnic nekako izpadla in pojavila so se takoj letala. Poleg osebnega in poštnega prometa skrbi letalska družba obenem tudi za aerofotografijo teh pokrajin, organizira letalske ekspedicije proti raznim sovražnikom človeškega imetja iz carstva žuželk, prireja lovske letalske ekspedicije itd.

Drugi major Lawrence

Življenje angleškega majorja Ed. Rainsa, ki je zbežal pred peruansko justico in se mudi sedaj v Buenos Airesu, spominja v marsičem na pustolovsko življenje znanega majorja Lawrenca. Rains je pustolovec v pravem pomenu besde, zdaj se pojavi tu, zdaj tam. Pred vojno je služil v francosko-tujski legiji, med vojno pa v angleški armadi. Pozneje se je napotil k Špancem in se udeležil vojne proti riffskim Kabilom.

Mož se pa ni uveljavljal samo v vojski. Bil je tudi lovec in zlatokop na Aljaski in v Avstraliji, dolgo se je pa pečal tudi s tihotapstvom alkohola na kanadsko-ameriški meji. Potem je odšel v Ameriko in v New Yorku se je seznanil z vplivnimi možmi. Pokrican je bil v peruansko armado, pa tudi tu ga ni dolgo držalo. Bil je v Punu, kjer je izbruhnila protirevolucija in posadka se je udala. Rains, ki je bil s svojimi prijatelji obljubil zvestobo svojim gospodarjem, je ostal brez sredstev v deželi, kjer mu režim ni bil naklonjen. Kmalu so ga izgnali. Odpeljati bi ga morala križarka »Bolognesi«. Toda tik predno so dvignili sidro, so prignali na krov 13 komunistov, ki so jih hoteli na odprtem morju pobiti. Rains je to zvedel, splazil se je s svojimi tovariši h komunistom in jih osvobodil. Vsi so pobegnili, oblasti so pa uvedle preiskavo, da ugotove, kdo jim je pomagal pobegniti. Rains je s svojimi tovariši brž zapustil križarko ter pobegnil preoblečen v Chile in dalje v Buenos Aires, kjer bo svoje pustolovščine nedvomno nadaljeval.

Mačka prinesla milijone

Milijonarji in milijarderji so pogosto čudni tiči. Mnogi napišejo čudaške oporoke in določijo pogoje, od katerih bole njihove sorodnike glave. Milijonar Mac Small je v oporoki določil, da mora pri njegovem pogrebu nekdo glasno plakati. Neki drugi čudak je pa osrečil z oporoko 7 letno hčerko svoje kuharice. Gre za Adama Collina, čigar oporoko so prečitali v navzočnosti sorodnikov in služinčadi.

Kuharičina hčerka Mary je veselo dekletce in malo je manjkalo, da se ni na ves glas zasmejala, videč da ima notar periko. To pa še ni bilo vse. Komaj so začeli čitati bogataševo oporoko, je pritekla od nekod mačka in skočila deklici v naročje. Dekletce se ni moglo več premagovati in počilo je v smeh.

Pokojnikovi sorodniki so ogorčeno vstali in obkolili dekletce. Lahko si pa mislimo njihovo presenečenje, ko je vstal tudi notar in čestital deklici, da je podedovala celo premoženje. V Collinovi oporoki je bilo namreč rečeno, da dobi vse njegovo premoženje tisti, ki se bo med čitanjem oporoke zasmejal. Seveda milijonarjevi sorodniki s tem niso bili zadovoljni in zatekli so se k sodišču, ki je pa odločilo, da mora milijonarjeva oporoka obveljati in da pripade vse bogastvo kuharičini hčeri odnosno do njene polnoletnosti kuharici. Nesrečo razočaranih dedičev je zakrivila mačka, ki je tudi prejela zasluženo plačilo. Razjarjeni dediči so jo namreč takoj ubili. Srečna kuharica ji je pa postavila lep spomenik iz hvaležnosti, da je skočila njeni hčerki v naročje in ji prinesla milijonsko premoženje.

150 letnica odprave cenzure v Avstriji

Komaj je zasedel Jožef II. po svoji materi l. 1780 prestol, že je nastopil z dalekosežnimi reformami, ki so mu že več let rojile po glavi. 11. julija 1781, torej pred 150 leti, je izšel cesarjev proglas, da se odpravi tiskovna cenzura, ki je s svojimi nečuvenimi šikanami tako težko pritiskala vse javno življenje. Cesarjev odlok je bil velikega pomena, čeprav tiskovna svoboda ni trajala dolgo, vsaj v polnem obsegu ne. Bila je pa tem večjega pomena, ker je niso imeli takrat niti v Angliji ali na Holandskem, čeprav sta bili ti dve državi v kulturnem pogledu daleč pred Avstrijo. V teh zgodovinskih dneh je nastal v habsburških deželah pravi literarni potop.

Vse, kar je tiščala rigorozna tiskovna cenzura k tlom, je privrelo na dan. Naravno je, da je pisal vsak, kdor je le znal. In pisalo se je o vsem, o družabnih razmerah, o služkinjah in šiviljah, o modi, menihih in nunah, o plemstvu in duhovščini, o duhovniškem celibatu in o Židih. Vsak je mogel pisati in tiskati po mili volji, samo da se je podpisal.

Londonsko meglo hoče pregnati

London je znan po gosti megli, ki često zakrije mesto in ovira promet. Megla je tudi kriva, da Londončani tako pogosto zaman hrepene po solnčnih žarkih. Zato ni čuda, da si prebivalstvo angleške prestolnice iskreno želi odstraniti meglo in privabiti nad mesto zlate solnčne žarke. Ta želja se bo menda zdaj Londončanom izpolnila, kajti ameriški milijonar Ernest Jackson jih je presenetil s predlogom, da jim na svoje stroške preskrbi dovolj solnčnih žarkov.

Londonska občina je že dobila Jacksonov načrt. Mož hoče zgraditi v Londonu na svoje stroške več nebotičnikov po 80 nadstropij, ki bi segali visoko nad zloglasno londonsko meglo, tako da bi ljudje v njih ne pogrešali solnca. Že v 25. nadstropju bi ljudi ne morila megla. Vse, kar bi bilo nad 25. nadstropjem, bi imelo nad seboj samo čisto sinje nebo, kajti v tej višini bi tudi oblakov ne bilo več. V nebotičnikih bi bila stanovanja, hoteli, javni lokali, pisarne itd.

Podjetni Američan, ki mora imeti toliko denarja, da sam ne ve, kam bi z njim, zatrjuje, da je napačno graditi veliko mesto v širino, kajti moderno velemesto se mora širiti samo v višino. Londonu bi bilo pa s tem še posebno ustreženo, ker bi dobil solnčne žarke, ki jih sedaj tako pogreša.

Oj ti otroci!

— Milostiva, prav zares se ne spominjam, da bi bil kdaj tako imenitno obedoval, kakor danes pri vas.

— Hm, jaz tudi ne, — se oglasi Mihec.

Prijatelj mačk.

Gospodinja: Predno nastopite službo, Peter, bi vas rada nekaj vprašala. Ali imate radi mačke?

— Nič ne skrbite, gospa, v jedi nisem izbirčen.

Hasse Zettenström

Ada

Ada je lepa papiga, ki prebiva v lepi kletki v vili v nekem letovišču blizu morja. Poletje je in otok je poln letoviščarjev.

Lastnica Ade, gospa Blomova, je odpotovala za nekaj dni v mesto in prosila je sosedo, gospo Lundovo, naj pazi na Ado.

Ada sedi na svoji paličici in opazuje, kaj se godi v sobi lepe vile in kaj zunaj. Tu in tam pozoblje malo solate ali košček prepečenca, ki ga namoči poprej v vodo, da se omehča.

Njene okrogle oči zro radovedno in tu pa tam odpre kljun, da izgovori edino besedo, ki jo zna:

— Ada! Ada!

Ado pozna ves otok. Deklice silijo k njeni kletki in veseli jih, če se zakadi proti njim ali če pokaže svojo največjo umetnost: sedeč na najvišji paličici vrže prepečenec v vodo.

Ada je takoj opazila, da jo je gospodinja zapustila. Kriči, kliče in vreščí vse dopoldne. Ker je okno odprto, se sliši njen »Ada! Ada!« daleč po polju.

Okno je odprto... Ada stoji v drobnem pesku na tleh kletke in s kljunom odpira njena vratca. Dela tiho in mirno in končno doseže uspeh. Vratca so odprta in Ada odhaja iz kletke.

Za hip obsedi tiho na mizi, potem pa razprostre krila in odleti skozi okno. Zrak je čist, nebo je sinje. Ada čuti, kako ji bije srce v veliki sreči svobode, leti vedno više, dokler ne doseže vrha drevesa na kraju gozda. Tam se ustavi in zakriči vsa srečna: »Ada! Ada!«

Gospa Lundova pripoveduje, kako se je vse zgodilo.

— Še sanjalo se mi ni, da moram paziti na to mrho — kaj brigajo človeka tuji ljudje in živali — človek ima dovolj svojih skrbi — odšla sem za hip iz hiše in ko sem se vrnila, je ni bilo več — ona je tako navezana na njo— zdaj sama ne vem, kaj početi. Vprašala sem že ptičarja — pa baš zdaj nima v zalogi nobene take zverine — ona pa hoče imeti baš to. Pravi prijatelji ptic se ne dajo varati — po glasu spoznajo, če jim zamenjate tiča — obljubila sem petdeset kron tistemu, ki papigo ujame in prinese živo nazaj.

Naslednje dni se je govorilo samo o Adi. Klicali so jo po gozdu, po travnikih in na morju. In povsod se je govorilo o nji. Vest o nji se je razširila tudi na sosedne otoke. Na telefonski centrali so se informirali o nji v sosednem kraju.

— Kaj je z Ado? Ste kaj slišali o nji? Jo je danes kdo videl?

V nedeljo je pridigoval v cerkvi sam gospod prošt in poslušat ga je prišlo mnogo vernega ljudstva. Bil je vroč dan in eno okno na koru je bilo odprto. Ljudje so sedeli tiho in pobožno ter poslušali resne besede starega dušnega pastirja, polne skrbi in strahu pred težkimi časi.

Kar se je pojavila Ada. Tiho je priletela od nekod in sedla na pločevino odprtega okna. Vsi so se ozrli na njo in naenkrat, kakor bi potegnil za vrvico, so vsi vstali in na ves glas zakričali:

»Ada! Ada! Ada!«

Stari prošt, ki je stal obrnjen s hrbtom k Adi, ni ničesar razumel. Čudno vedenje vernikov ga je tako presenetilo, da je padel na kolena in začel moliti za nesrečneže, ki se že potapljajo.

Ada je pa zopet odletela.

Nekega dne so jo opazili na veji visoke smreke. Ljudje so se zbrali pod smreko, klicali so jo in vabili, Ada se pa ni odzvala. Sedela je mirno in se gugala na veji.

Prišel je mlad, gibčen inženjer. Izmeril je razdaljo med Ado in zemljo ter začel plezati. Z akrobatsko spretnostjo je plezal z veje na vejo in končno jo je dosegel. Napetost spodaj je bila neverjetna. Ali se bo dala Ada ujeti? Doktor je stavil z revizorjem 10 kron, a gospa Lundova je dobila živčni napad tako, da so jo morali odpeljati v bolnico.

Inženjer je bil že pri veji, na kateri je sedela Ada. Previdno je iztegnil roko in prijel Ado. Množici pod smreko se je odvalil kamen od srca.

Adina pustolovščina je bila končana. Bila je ujeta. Inženjer je plezal doli in držal Ado v naprsnem žepu suknjiča. Nekam sumljivo hladno se je izogibal ovacijam navdušene množice

Krenil je naravnost domov in vrgel Ado v peč.

To, kar je bil inženjer ujel, je bila ponarejena Ada. Nekdo, ki ni hotel biti znan, jo je bil izrezljal iz lesa in krasno poslikal.

Revizor sedi v čolnu in lovi ribe. Sreča mu je mila, eno ribo potegne iz vode za drugo. Ladjica pripluje mimo in krmar vpraša, kje je pristanišče. Revizor mu prijazno pove, ladjica pluje dalje — in kar naenkrat se pojavi Ada. Leti nad revizorjevo glavo, mož pusti oba trnka, dvigne roke in zakliče:

»Ada! Ada! Ada!«

Ladjica se obrne. Ljudje na krovu mislijo namreč, da se je možu v čolnu kaj pripetilo. Pripluli so do njega in ga vprašali, kaj je, toda odgovora niso dobili. Revizor je pa klical med ribami in trnki:

»Ada! Ada! Ada!«

Ladjica se znova obrne in odpluje od otoka v mirnejše kraje.

V nedeljo zvečer se vrne gospa Blomova, lastnica Ade. Splošno je znano, da se vrne in nikogar torej ne manjka pri pristaniškem mostičku, vsak bi rad videl, kaj se bo zgodilo. Zgodilo se pa ni nič. Gospa gre mirno na suho, v roki pa drži kovčeg. Ko je pa korakala v hribček k svoji vili, se je vendarle nekaj zgodilo. Priletela je Ada in ker je takoj spoznala svojo gospodarico, ji je mirno sedla na glavo. in tam je ostala.

Gospa Blomova se smehlja in dvig njene glave, z Ado kot razkošnim okraskom klobuka gre svojo pot. Letoviščarji gredo v dolgi procesiji za njo.

Revizor sedi na verandi svoje vile. Vidi gospo Blomovo, kako prihaja z Ado na glavi. V srcu mu dozori drzen sklep. Vstane, odide v vilo, stopi k svoji ženi in pravi odločno:

— Storim to! Storim to! Nič na svetu me ne zadrži, da bi tega ne storil!

— Toda, Adolf, nikar ne stori tega! pravi gospa revizorjeva, ne da bi vedela, kaj hoče mož storiti. Sluti samo, da se bo zgodilo nekaj strašnega.

Revizor potegne s postelje rjuho in plane iz hiše. Gospa Blomova se mu bliža. Plazi se proti nji, vrže ji rjuho čez glavo, podre jo na tla in zakliče zmagoslavno:

— Imam jo! Imam jo! Jaz sem tisti, ki jo je ujel!

Gospa Blomova se valja po tleh v rjuhi, ves otok ji pomaga, da bi se izmotala iz nje in v splošni zmešnjavi se Adi posreči osvoboditi se in odleteti.

Leti naravnost navzgor, čez strehe in ko zagleda vilo, kjer je njena kletka, odleti k nji, zleti skozi okno in zleze v kletko. Srce ji močno utriplje od napora in strahu; in Ada omahne vsa utrujena na drobni pesek na tleh kletke.

Potem pa opazi, da je pustila vratca kletke odprta in ker je vestna ptica, jih s kljunom zapre, potem pa zleze na svoj priljubljeni prostorček.

In sedi.

Besedo imajo naši čitatelji

Brezobzirni kolesarji

Razmere na Dolenjski cesti so postale zadnje čase neznosne in nikogar ni, da bi napravil red. Na pešpoti pešcem kmalu ne bo mogoče več hoditi, ker je osobito ob jutranjih, opoldanskih in večernih urah na nji toliko kolesarjev, da so pešci stalno v nevarnosti. K temu pridejo zjutraj še mlekarice z vozički, ki te naravnost zrinejo na cesto, da se loviš med avtomobili, motorji in vozovi. Primeri se tudi, da se dve mlekarici na pešpoti s svojimi vozički ustavita in si pripovedujeta vaške dogodke. Ako te ljudi opozoriš na njihovo brezobzirno početje, dobiš promptno surov odgovor.

Toda to še ni dosti nesramnosti. Včeraj je kolesar, vozeč po pešpoti, pred Šumijevo zalogo drv neko vajenko oklofutal, češ, da se mu ni umaknila na cesto, malo dalje je isti kolesar oklofutal drugo vajenko. Pri tem kolesar ni čutil niti potrebe, da bi zvonil. Ta surovina jo je odkuril dalje, kaznovan ne bo, ker ni dognana njegova identiteta. Otroci so v stalni nevarnosti, da jih take surovine povozijo ali pa dejansko napadejo.

Prosimo varnostne organe, da tudi temu delu mesta posvete malo več pozornosti. Naša hvaležnost jim bo zagotovljena. *Prizadeti.*

Gostilničarska samopomoč

Iz gostilniških krogov nam pišejo:

Gostilničarska Samopomoč je bila pred kakšnimi tremi leti ustanovljena z istim namenom, kakor so ustanovljene vse druge Samopomoči pri nas in drugod t. j. pomagati po smrti društvenikov njihovim dedičem s podporo (posmrtnino) za pogrebne in druge stroške. Vendar pa je med G. S. in drugimi Samopomočmi velika razlika. Že pravila sama so sestavljena tako nesrečno, da ima odbor vse pravice, član pa skoro nobenih. Tudi si iz njih nihče niti približno ne more izračunati, kolika je posmrtnina. Odbor ti jo določi po mili svoji volji (člen 14.) in izplača temu več, drugemu manj. Če vprašaš, zakaj sem dobil pri 1500 članih (á 5 Din) namesto 7500 Din še manj kot polovico, ti odgovore, da prihajajo članski prispevki neredno in s tem si odpravljen. Ima pa odbor pravico (člen 6.) člane, ki po trikratnem opominu ne plačajo svojih prispevkov, kratkomalo izbrisati, vendar pa tega noče storiti, četudi je bil za to že opetovano naprošen. Ljubše mu je, da vlači take člane že od početka zadruge pa do danes dalje, četudi na kvar zlasti redno plačujočim članom in na kvar reda, ki je tu potreben nad vse.

Temu skrajnemu neredu je treba napraviti konec. Nujna potreba je, da skliče odbor izredni občni zbor, ki naj ima nalogo sedanja skrajno pomanjkljiva pravila zboljšati in izpopolniti ter upostaviti v G. S. red, ki ga danes ni. Pričakovali smo, da to stori sedanji odbor že za dan 16. t. m. ko se vrši redni občni zbor Gostiln. zadruge, toda zmotili smo se, dasi je bila ljubljanska gostiln. zadruga v to naprošena. Nerazumljivo je, zakaj je sedanji nered v G. S. odboru tako tesno prirastel k srcu, da se noče in noče odločiti za zboljšanje razmer. Vendar pa člani G. S. odločno zahtevamo, da se naši upravičeni želji ugodi.

Član.

SOS iz oblakov Tržaške ceste

Oglašamo se iz oblakov prahu, ki v tej poletni suši zavijajo Tržaško cesto in kličemo: Rešite naše zdravje! Saj smo radi v beli Ljubljani, toda te bele nadloge nas kar moči varujte! Lani je občinski škropilnik obilno zalival prometno Tržaško cesto, tako da smo lahko imeli skoraj ves dan in vso noč odprta okna, kakor se spodobi za higijensko 20. stoletje. Letos vse kaže, da smo zašli med pastorke, čeprav je z električno železnico promet še večji. Škropljenje je postalo redkejše, vsekakor pa škropijo sila vzdržno. Ne mine skoraj pol ure, pa se zopet začne dvigati prah in zdaj zapri okna, uboga para, če nočeš, da ti ne sede na pohištvo centimetre debeli prah.

Prosimo in rotimo ugledni magistrat: zaukažite škropilcem, da nam izdatneje namakajo Tržaško cesto v blagor našega zdravja in v slavo higijensko - naprednega mesta Ljubljane!

Nekdo v imenu mnogih.

Problem spolne vzgoje pri nas

Očividno je, da je vprašanje glede načina spolne vzgoje pri nas eno najvažnejših. Pri tem pa je najusodneje, da celo najodličnejši vzgojitelji ubirajo v tem pogledu docela napačno pot. Zmotna pojmovanja segajo že tako daleč, da se je sprič tega pojavila misel, da spolna vzgoja najbrž sploh ni potrebna in da je najbolje, da ostane mladina vsaj do svojega 20. leta — »nedolžna«, kar se pravi, da naj do te dobe sploh ničesar ne ve o svojem spolu. Kako usodna misel! Kako napačno pojmovanje nedolžnosti! Poznam kateheta, ki je javno govoril, da je dosegel potom sličnе »metode« čudovite uspehe, trdeč, da je njegova mladina idealna in da kot tako niti ne more, niti ne bo mogla nečistovati. Ne bom odrekal dotičnemu (sicer nedvomno dobremu in iskreno mislečemu) katehetu morebitnih uspehov (čeprav jih ne razumem), njegovo »metodo« pa brez nadaljnega odločno obsojam.

Na podoben način postopa vse srednješolsko učiteljstvo, njihovo delo pa izvrstno podpira sploh ves učni načrt. Ko sem hodil v četrto šolo, smo se učili higijene kot posebnega predmeta. Dejstvo, da so uvedli higijeno prav v četrti razred srednjih šol, je iz različnih vidikov sicer zelo razveseljivo (vsaka tozadevna izpremenba je brez dvoma znak nerazumevanja), toda brali smo Homanovo knjigo o somatologiji in higijeni (oba dela), ki pač na zadosti šaljiv način do centimetra natanko ugotavlja, kako široka, globoka in visoka naj bo n. pr. šolska omara, da ne bo škodovala človeškemu zdravju, ničesar pa ne pove mladini o spolu in z ničemer je ne opozori na resnične nevarnosti, ki ji preté. Resnico ji razkrijejo šele tedaj, ko je že često prepozno. Šele dvajsetletne gospode abiturijente poučujejo različni šolski zdravniki o tem, o čemer mora biti poučen vsak štirinajstletni fant. Tako postopanje se mora nujno maščevati, mora nujno porajati zlo!

Zato pa je na svetu toliko izgubljenih ljudi. Pogubili so jih isti, isti jih obsojajo! Dr. Derganc trdo, brezobzirno pravi, da zaslužijo pohotni ječo, jaz pa pravim, da jo zaslužijo vse bolj tisti, ki so jih v pekel pohote pahnili. Sedmošolec.

Ločitev zakona

Težko je to vprašanje. A to naj bi se ne obravnavalo tako splošno kot druge stvari. Nisem jurist, da bi samogel izreči o tem svojo sodbo, a vest mi nekako veleva, da zapišem nekaj vrstic, katere naj bi služile v ravnanje, osobito pri zakoncih, kjer vztrajata mogoče več desetletij.

Videl sem v neki pravdi kot opazovalec, da se pri vseh 3 narokih za sporazum niti malo ne vpraša ali razmotriva vprašanje, zakaj sta zakonca prišla na to pot, ter se le podpiše zapisnik, da se še nista sporazumela.

Po mojem skromnem mnenju bi naj sodišče ob teh narokih vsaj par minut pretresalo to vprašanje ter dalo navodila obema strankama, kako naj živita drug poleg drugega ter prepričala onega, ki ni za sporazum, da naj potrpi, ter mu bodi vsaj malo sveto, kar je obljubil pri zakonu.

Pri poznejši razpravi sem uvidel, da je šlo pri celi stvari le za trmo žene, ki hoče absolutno nositi hlače, a ne pove naravnost, temveč le po ovinkih izveš, kaj bi mogoče rada, česar pa seveda tudi ne mara, kakor hitro zazna, da bi rad mož storil.

Taka žena je zmožna vsega, ona lahko vse uniči, a ne pomisli, kakšne posledice utegnejo nastati ne le za njo ali moža — katerega seveda ni nič škoda — temveč tudi za otroke.

Pregovor pravi: »Žena moža okoli prsta ovije«. Ta izrek je resničen ter bi se ga naj vpoštevalo pri event. takih razpravah, kajti če taka žena uniči moža, bo tudi ne le sama sebe, temveč tudi otroke.

Poznam moža, ki živi le za družino, on hoče imeti red, a žena kot že omenjeno ne mara, da bi bil doma, ter skrbel, da bi se kaj pridobilo za poznejše slabe čase. Ona hoče v svoji zatelebanosti nekaj doseči, česar pa sama ne ve.

Taka žena se zateče k ljudem, ki ji vse pritrjujejo namesto, da bi jo posvarili, da naj doma le zlepa kaj doseže, ne pa pri drugih ljudeh, ki ji ne bodo ničesar dali, ampak bodo le radi videli, da bi se rodbini slabše godilo, da bi se zasejal prepir, iz katerega bi potem kovali svoj kapital. Le ta žena ki nima popolnega razuma gre v svoji trmi v nesrečo družine.

Opozoril bi pri tej priložnosti, da bi naj vzela v poštev specijelno to okolnost ne le sodišča, ampak tudi odvetniška zbornica, ki naj bi dala svojim članom potrebna navodila. —čan.

Narodna zavest pa taka!

Dve zanimivi notici smo brali v našem dnevnem časopisju. Prva se je glasila, da so se v naši banovini nabrali težki tisočaki za nemško učiteljišče v Novem Sadu. Druga pa, da se bo na gimnaziji v Celovcu poučevala mesto slovenščine madžarščina.

Na naslov vseh tistih, ki se še niso popolnoma utrpili v hlapčevanju, si dovoljujem ugotoviti, da podpirajo ljubljanski Slovenci in ljubljanski slovenski denarni zavodi vkljub navedenim in enakim vestem še vedno v prvi vrsti nemške trgovce, nemške zdravnike, nemške advokate in nemške notarje. Pa naj še kdo reče, da smo vredni narodne samostojnosti.

Star Ljubljančan.

★

— **Nezanesljive javne tehtnice.** Imam navado, da se tehtam vsak mesec in tudi prejšnji teden sem se tehtal dvakrat, in sicer pred kavarno Evropo in pred kinom Matica. Ena karta je kazala, da imam 61, druga da imam 57.5 kg. Kateri naj torej verjamem? To se mi je že parkrat primerilo. In take so morda vse tehtnice — skrajno nezanesljive. — L. B.

Radioprogram

Nedelja, 12. julija.

9: Kmetsko predavanje; 9.30: Prenos cerkvene glasbe; 10.30: Versko predavanje: pater prior Valerijan Učak; 11: Salonski kvintet; 12: Čas, napoved in dnevne vesti; 12.15: Plošče; 13: Vremenska napoved; 15.30: Prof. F. Pengov: O reji plemenitih kožuharjev; 16: Salonski kvintet; 17: Kratz & Neal: Veleturist I. del, veseloigra (Ljudski oder); 20: Radio koncert pevskega kvarteta »Glasbene Matice« s predavanjem v proslavo Davorina Jenka. Predava o Davorinu Jenku g. nadsvetnik Skalar. Pesmi Davorina Jenka poje kvartet »Glasbene Matice« gg. Pelan, Završan ml. in st., ter Skalar; 20.45: Cello solo, s spremljevanjem klarineta; 21.30: Harmonika solo g. Pristovec; 22.15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 13. julija.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18.30: Salonski kvintet; 19.30: Dr. Belja: Klima in človek; 20: Salonski kvintet; 22.15: Napoved programa za naslednji dan.

Torek, 14. julija.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Časovna napoved, plošče, vremenska napoved; 13.30: Borzne vesti; 18.30: Salonski kvintet; 19.30: Prof. F. Pengov: Beljakovine; 20: Vremenska napoved; 22: Časovna napoved, dnevne vesti, sport, vreme; 22.15: Prenos iz Zagreba; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 15. julija.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13.30: Čas, plošče, borza; 18.30: Salonski kvintet; 19.30: P. dr. R. Tominec: Portreti iz svetovne literature in umetnosti, Lord Byron; 20: Samospevi gdč. Anite Mezetove; 21: Salonski kvintet; 22: Časovna napoved, dnevne vesti, sport, vreme; 22.15: Napoved programa za naslednji dan.

Četrtek, 16. julija.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18.30: Salonski kvintet; 19.30: Dr. Ulaga: Gimnastična ura; 20: Dr. Čampa: Časnik in časnikarstvo; 20.30: Violinski koncert g. Rupla; 21.30: Ameriške pesmi poje g. Banovec, pri klavirju g. Šivic; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Petek, 17. julija.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18.30: Salonski kvintet; 19.39: Gdč. C. Krekova: Gospodinjska ura; 20: Vremenska napoved; 20.30: Prenos iz Beograda; 21.30: Časovna napoved, dnevne vest, sport; 22: Napoved programa za naslednji dan.

Sobota, 18. julija.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Časovna napoved, plošče, vremenska napoved, sport; 13.30: Borzne vesti; 18.30: Salonski kvintet; 19.30: G. prof. N. Kuret: Nove smernice Ljudskega odra; 20: G. dr. Čampa: Časnik in časnikarstvo; 20.30: Delavska godba »Zarja«; 21: Prenos z Bleda; 22: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

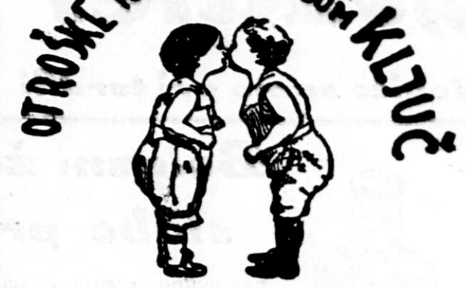

Pri zdravniku.

Zdravnik požiralcu mečev: Vam je potrebna v prvi vrsti dijeta. Nobenih mečev, nobenih sabelj, kindžalov ali nožev. Kvečjemu lahko požirate desertne ali žepne nožiče.

Osebno bo govoril

Židovski trgovec je bil obsojen na smrt. Tik pred usmrtitvijo pride k njemu rabin.

— Dragi moj sin, prihajam k tebi kot služabnik božji, pravi rabin obsojencu.

— No, in kaj bi radi? ga vpraša obsojenec. — Čez dobro uro bom itak sam govoril z vašim šefom.

Zanesljiv dokaz.

— Natakar, zakaj ste postavili tega gosta pod kap?

— Ker je bil pijan.

— Kako pa veste, da je bil pijan?

— Ker je imel novine na kolenih namesto servijete, servijeto je pa držal v rokah in čital.

SAMI SI POSTREŽETE HITRO IN POCENI Z OKUSNO ZAKUSKO

zendviči, plošče, hors d'oeuvre

najokusnejše dostavljamo tudi na dom.

ANANAS BOVLA čaša samo 5·— Din

Svežilne pijače

Sladka smetana

NAJFINEJŠI NOUGATINE INSUPARABLE

SLADOLED

V buffetu hladno, dobro zračeno.

Dvokolesa „Tribuna" s Sachs motorjem po znižani ceni.

Ceniki franko. Ceniki franko.

Din 4950.-

„TRIBUNA" F. B. L.
LJUBLJANA, Karlovška cesta štev. 4.

Vse za šport, potovanje in turistiko.

VI 17.077/31—1.

Razpis

Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo za zgradbo novega železobetonskega mostu čez Gradaščico pred Trnovsko cerkvijo.

Ponudbe je treba pod običajnimi pogoji vložiti pri mestnem gradbenem uradu, Nabrežje 20. septembra, do četrtka, dne 16. julija 1931 do 11. ure dopoldne.

Istotam se dobe razpisni pripomočki od 13. julija dalje.

MESTNO NAČELSTVO V LJUBLJANI,
dne 8. julija 1931.

Župan:
Dr. Dinko Puc l. r.

Iščemo žago

z dvema polnojaremnikoma in kompletnimi pritiklinami za prenos. Nadalje stare železniške tračnice 7 in 9 kg, vagone in lokomotivo za 76 cm.

Ponudbe z opisom in ceno pošljite: Upravi »Narodne Šume«, Zagreb, Katančićeva br. 4. 2051

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopju)

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskomt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo safe - deposita itd. itd. itd.

Brzojavke: Kredit, Ljubljana. — Telefon št. 2040. 2457. 2548. Interurban 2706. 2806.

Zane Grey: 67

Skrivnostni jezdec

Roman.

— Nikakor ne, Wade, več ne moreva storiti.

— Evo moje roke! Zdi se mi, da sem že preveč klepetal; čas je že, da nehava mlatiti prazno slamo.

Molče mu je stisnil Wilson roko prizadevajoč si uganiti njegove misli; vse je kazalo, da se je otresel dvomov in malodušnosti.

★

Wade je nadaljeval svoje zalezovanje in kmalu se je prepričal, da kuje Jack Bellounds železo, dokler je vroče. Posrečilo se mu je izpolniti v pogodbi s Smithom dolečene pogoje in v jasni noči, ko mu je sijala luna na poti, je gnal mnogo živine v hribe. Bil je del črede, ki jo je bil prodal farmar trgovcem v Kremmlingu in ki je bila zbrana doli v dolini blizu Andrewsove farme. Tatvine niso odkrili dotlej, dokler niso v Kremmlingu pošteli živine. Pa še potem so mislili, da se je živina med potjo izgubila. Če je bilo treba gnati dokaj veliko čredo napol divjih bikov čez hribe in doline, ni bilo čuda, da se jih je nekaj izgubilo, posebno še, ker je bilo premalo čikošev pri rokah.

Toda Wade je imel kmalu v rokah zanesljive dokaze, da krade živino farmarjev sin. Moral je priznati, da bi pač nihče ne mislil, da bi mogel Jack Bellounds storiti nekaj, kar bi delalo hude preglavice celo najboljšemu čikošu. Toda Jack je bil kos svoji nalogi in še preden se je zdanilo, je bil zopet doma. In Wade je moral hočeš nočeš priznati, da je bil Jackov naklep res izredno pretkan. Če bi šlo vse tako, kakor si je bil fant zamislil, bi Moore ne mogel dokazati, da ni kradel farmarjeve živine.

Dočim je Wade mirno čakal, kako se bodo dogodki razvili, se je sukal čim več okrog farmarjeve hiše, ker je hotel biti na vsak način navzoč, ko bo Jack obdolžil Wilsona tatvine.

In tako se je zgodilo, da je Wade neke nedelje popoldne kramljal s čikoši, ko je prijahal Jack s tremi tujci na utrujenih konjih pred očetovo hišo in skočil s konja.

Lem Billings se je na videz zelo razburil.

— Čuj, Montana, ali ni to sodnik Burley iz Kremmlinga?

— Saj bo menda res — — — Da, on je ... No, kaj neki pomeni to?

Čikoši so se radovedno spogledali, potem so se obrnili vsi na starega lovca.

— Kaj pravite vi na to, Bent? — je vprašal Lem in pokazal z roko na tujce. — Jack-Neotesanec je prijahal s sodnikom Burleyem.

Stari Bellounds je stal baš na verandi; pozdravil je tujce in odšel z njimi v hišo.

— Jaz sem jih pričakoval, fantje, — je odgovoril Wade.

Nekaj časa so vsi molčali, razmišljali o nenadnem prihodu tujcev in se ozirali na farmarjevo hišo. Kmalu je prišel farmar na verando, stopil je na dvorišče in se ozrl na vse strani, kakor da nekoga išče. Končno je opazil čikoše.

— Halo! — je zaklical. — Eden naj brž zajaha konja in se napoti po Wilsona Moora.

— Takoj, gospodar, — se je oglasil Lem; vstal je in si popravil pas. Farmar je pa hitel nazaj v hišo povešene glave, kakor da ga teži silno breme.

— Zdi se mi, Wade, da bi šli sami radi po Wilsona, — je pripomnil Lem.

— Če je vam vseeno, pojdite raje sami, — je odgovoril Wade.

— Prokleto! Ne morem vam zameriti. Boste videli, da je sodnikov prihod namenjen Wilsonu.

— In tudi če je, sem trdno prepričan, da se ga Wils ne bo ustrašil, — je menil Montana. — Rad bi samo videl, kako bo pokazal tem tičem zobe. Burley ni posebno pošten mož, pa tudi tepec ne.

Lem je zamrmral nekaj sam pri sebi in odšel. Tudi Wade je vstal. Bil je nekam čudno zamišljen.

— Pa vendar ne mislite pobegniti; kaj vas prav nič ne zanima, kaj se pripravlja v farmarjevi hiši? — je vprašal Montana presenečeno.

— Jaz ostanem tu, — je odgovoril Wade in obrnil čikošem hrbet, da bi ostal sam. Hotel je malo razmišljati o presenetljivem ravnanju Jacka Belloundsa. Strmel je. Pričakoval je, da bo Jack obdolžil Wilsona tatvine in podprl svojo trditev s pretkano zbranimi dokazi, ni pa niti slutil da bi mogel Jack gnati zadevo v svoji nesramnosti tako daleč. Sodnik Burley je bil mož bogatih izkušenj, praktičen, premeten. Spadal je med one številne ljudi, s katerimi je imel Wade opravka v svoji burni preteklosti. Wade je menil, da se bo Jack zadovoljil s tem, da pove svojemu očetu, kdo mu krade živino in zabriše tako sled za seboj. Ne glede na to, kaj meni stari farmar o izgubi živine, je bilo jasno, da bi za vse na svetu ne dal zasledovati in aretirati čikoša, ki mu je zvesto služil. Burley je bil pa sodnik, povrhu še zelo vesten mož in slučajno zelo hud na ljudi, ki so kradli živino.

Dogodki so se začeli razvijati tako, kot ni nihče pričakoval. Kaj bo Jack Bellounds zahteval? Kako bo sprejela Columbina to zaroto proti Wilsonovi časti in svobodi? Kako bo reagiral Wilson sam na to? Wade je priznal, da ni sposoben odgovoriti na ta vprašanja; poleg tega se je pa vsiljevalo še eno vprašanje, preteče in kočljivo — kako naj se ravna on sam?

Čakal je blizu poti, da prideta mimo Billings in Moore; in v njegovo presenečenje sta prišla prej nego bi ju mogel človek pričakovati. Wade je stopil iz grmovja in dvignil roko. V Wilsonovih očeh ni videl nič posebnega.

— Wils, dobro bi bilo pomeniti se o tej zadevi, — je dejal.

— O čem pomeniti se? — je vprašal čikoš začudeno.

— Da je vas stari Bill poklical in da je prišel sodnik Burley.

— Tu niso potrebni nobeni pomenki. Najprej hočem vedeti, kaj bi radi od mene, potem se bova pa lahko menila. Saj se spominjate najinega dogovora, ki še ni tako star, da bi mogel biti že pozabljen.

Prvovrstna prava „Adler" kolesa izdelek sloveče tovarne avtomobilov in koles „Adlerwerke" iz Frankfurta in **Prvovrstna kolesa „Gritzner"**

Najboljša kvaliteta! Nizke cene!

dobite samo pri tvrdki Jos. Petelinc, Ljubljana, ker je ona edini zastopnik navedenih tovaren za Slovenijo

Bolezni želodca, slabo prebavo

nepravilno vrenje v želodcu urejuje FIGOL. FIGOL odpira slast, čisti in osvežuje kri, krepi telo. Priporoča se odraslim in otrokom. FIGOL se dobiva v vsaki lekarni, po pošti pa razpošilja izdelovalec DR. SEMELIĆ, DUBROVNIK 2/60. — 3 steklenice s poštnino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

Specijelni entel oblek in volan

francoski sistem pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

(poleg hotela Štrukelj)

»BREDA« žepni robci ...m. Din 2.—. — Namodernejše vezenje zaves, pregrinjal in perila.

Najnovejši »Sachs« motorji, dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji, posamezni deli, pneumatika. Ceniki franko. Najnižje cene.

»TRIBUNA« F. B., tovarna dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA, Karlovška c. 4.

KLIŠARNA

Telefon št. 2495

IZVRŠUJE
ENOBARVNE IN
VEČBARVNE ČRTNE KLIŠEJE,
ENOBARVNE IN VEČBARVNE AUTOTIPIJE,
KOMBINIRANE KLIŠEJE ZA NAVADEN IN
FINEJŠI PAPIR, KLIŠEJE PO PERORISIH,
SLIKAH IN RISBAH, ROKOPISIH IN FOTOGRAFIJAH ZA RAZGLEDNICE,
REKLAMNE SLIKE,
VINJETE

JUGOGRAFIKA
LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP ŠT. 23

»Mali oglasi«

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke se ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

MREŽE ZA POSTELJE
dobite najceneje in solidno izdelane samo pri tvrdki Pavel Strgulec, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej), Ljubljana. — Sprejemam tudi v popravilo vloge v lesenih in železnih okvirjih ter železne zložljive postelje. Zahtevajte brezplačni cenik. 2001

Stanovanje
1—2 sob, kuhinje in pritiklin v mestu išče miren zakonski par brez otrok. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Točen plačnik«. 2022

URE POPRAVLJA
renovira — večletno jamstvo — Fran Korošec, urar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 55/I, vhod Vidovdanska cesta št. 1.

PREPROSTO SOBO
ne predrago, išče državna uradnica v centrumu mesta, najraje v bližini banske uprave. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Državna uradnica 2052«.

NEMŠČINE SE NAUČE VAŠI DEČKI
preko počitnic v počitniškem domu Bartnik, zdravilišče Sauerbrunn v Burgenlandu. Lastno posestvo z obsežnim sadnim vrtom, obalno kopeljo ter nogometnim in teniškim prostorom. Na razpolago akademsko naobražen dvorni vodja (Hofmeister). Prvovrstna oskrba. Prospekte razpošilja E. Bartnik, Wien III., Hauptstrasse 76. 2049

VILA NA BLEDU
3 sobe, kuhinja, lep vrt, vodovod, elektrika, miren kraj — se takoj odda v najem. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Solnčna lega 2048«.

PRIMORSKO TVORNICO
brezalkoholnih pijač, izredno uvedeno, z velikim prometom, prodam iz zdravstvenih razlogov. Ugodni plačilni pogoji, ako plačilo zasigurano. Vprašanja na upravo »Slov. Naroda« pod »št. 2046«.

ALBANSKE PSE BRAKE
krasne, čiste pasme, tri mesece stare, po nizki ceni proda posestnik Anton Cempre, Dolenji Logatec. 2050

BUKOVA DRVA TRBOVELJSKI PREMOG
pri tt.
„KURIVO"
LJUBLJANA, Dunajska cesta štev. 33
(na Balkanu)
Telefon 34—34

MODROCE
vrhne la afrik, močno blago a
Din 240.—
zložljive postelje, posteljne odeje, žimo in blago za preobleko pohištva najceneje kupite pri
Rudolf Sever
LJUBLJANA, Marijin trg št. 2

Vsa pleskarska in soboslikarska dela
izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo
J. HLEBŠ
družba z o. z.
pleskarstvo in soboslikarstvo
Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

ČOPIČE ŠČETKE
HINKO
ŠIMENC
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 9

KAM PA LETOS NA LETOVIŠČE?
V Gorenjo vas - Poljansko dolino, kopanje v Sori, krasni izprehodi. Pension Din 32.—. Se priporoča restavracija »Pod klančkom«. — Pišite takoj!

Klavirji!
pianini
Kupujte na obroke
od Din 400.—
prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hölzl, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice
Alfonz Breznik
Mestni trg 3.
Najcenejša posojevalnica.

LOKALI

4 pisarniški prostori, 1 skladišče ali delavnico oddam v najem na Resljevi cesti. — Adolf Hauptmann (poprej B. Boveri & Štebi) 2032

Najboljše tamburice

Farkaševega in sremskega sistema izdeluje in razpošilja z jamstvom stara tovarna tamburic

Stjepan M. Gilg,
SISAK, 28, HRVATSKA.

Cenik tamburic pošljem na zahtevo zastonj.

Odlikovan s 3 zlatimi kolajnami.

Lovske puške

floberte, browning pištole, pištole za strašenje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi
F. K. KAISER puškar.
Ljubljana. Kongresni trg štev. 9

Makulaturni papir
kg à Din 4·—
prodaja uprava „Slovenskega Naroda"

Dlačice na bradi itd.

Vas ženirajo, cenj. dame. Kvarijo Vam Vašo lepoto, eleganco in sramežljivost. »Venera« eliksir Vas reši v par sekundah — brez bolečin, brez opasnosti — vseh nepotrebnih dlak. — Naročite še danes lepo dišeči »Venera« eliksir, ne bo Vam žal. Bočica Din 10 (predplačilo, povzetje Din 18, dve Din 28, tri Din 38 — pošlje franko

R. COTIČ, LJUBLJANA VII/I,
Kamniška ulica št. 10 a (Janševa).

Poceni in vendar najboljša je
SEVERJEVA OTOMANA
z 32 peresi v sedežu in 4 v zglavju; velikost 185 × 78
Cena Din 550.— do 850.—, po izbiri preobleke. — Zahtevajte vzorce!

Najboljši materijal!
RUDOLF SEVER. LJUBLJANA.
Marijin trg št. 2.

Ako potrebujete

za svojo trgovino lepe, reprezentančne
kavne aparate
ali druge kovinske potrebščine, obrnite se na tvrdko
Josip Otorepec
d. z o. z. v Ljubljani, Za Gradom štev. 9
(ob koncu Streliške ulice)
katera Vam bo radevolje dala informacije in se tudi trudila, da boste najbolje postreženi. 236

Delniška družba pivovarne

Union

Ljubljana

PIVOVARNA in SLADARNA. — Podružna PIVOVARNA v Mariboru. — Tovarna za ŠPIRIT in KVAS. — LJUBLJANA, poštni predal 45. — Priporoča svoje izborne izdelke, in sicer **SVETLO** in **ČRNO PIVO** v sodih in steklenicah. — Pekovski KVAS. — Čisti rafin. in denatur. ŠPIRIT

Telefon:
LJUBLJANA 2310 in 2311
MARIBOR 2023

Brzojavi:
Pivovarna »UNION«, Ljubljana
Pivovarna »UNION«, Maribor

Urejuje Josip Zupančič. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jezeršek. — Za upravo in inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.